גליון מס. 153 • י"ד טבת תשמ"ט • 22.12.88
מתחשקת לי בפה
נשיקולדה לבנה
חדש
נשיקולדה לבנה
עם אגוזים
5 טעמים לחטוף נשיקולדה -
חטיף שוקולד בחפיסה אישית.
טוב לי עם
עלית

שמעון מנחם, מגינה הימני של מכבי נתניה, מכנה כך את העימות עם מכבי ת"א, מחרתיים ■ "אם ננצח – ניאבק אחר כך על האליפות – והליגה שלנו לא כל כך גדולה כדי שנתניה לא תהיה בין שלוש הראשונות" ■ "אנחנו מאכזבים, זו עובדה – וכשראיתי את מכבי ת"א בטלוויזיה, חשכו עיני" ■ "אחרי התיקו עם טבריה, הסתגרתי בבית וראיתי סרט וידאו, אבל לא זוכר מה ראיתי" ■ "נבחרת ישראל זו הנקודה הכי רגישה אצלי... הניפוי האחרון הרג אותי. כשאחזור מחדש לסגל, אתן את החיים שלי לנבחרת"

שמעון מנחם. "יהיו הרבה שערים ואחי, יגאל, יבקיע לפחות אחד" (צילם: עדי אבישי)

המשחק הגורלי של נתניה

אלי קמיר

– שמעון מנחם, לא עבר עליכם שבוע קל.

– וודאי שלא קל. אילו עוד 5 דקות היינו מחזיקים מעמד – וכל השבוע היה הרבה יותר נורמאלי. אם לא היינו סופגים את השער האידיוטי שספגנו, הכל היה נראה אחרת.

– בקיצור, הפסדתם 2 נקודות כמו פראיירים.

– קובי בלדב אומר שזה שני הפסדים, והוא צודק. הדבר היותר חשוב הוא שהביטחון העצמי שלנו ניפגע. במשך השבוע, השתדלנו לעבוד כדי לתקן ואני מקווה שלקראת מכבי ת"א הכל יהיה בסדר.

– זו לא הפעם הראשונה שדברים כאלה קורים לכם.

– אני כל־כך מצטער שאתה צודק. אתה לא מתאר לעצמך עד כמה כואב אותי להודות שזה אכן כך. מה לעשות שעם עובדות אי אפשר להתווכח. ואכיק ולצר היה אומר שאנחנו ממלאים את הדלי ואח"כ בועטים בו. אני זוכר שבשנה שעברה הוא אמר לנו: 'חבר'ה, בואו נסביר פעם בסיום העונה איך עשינו את זה ולא נתרץ למה לא עשינו את זה'. כואב לי לומר שבשנתיים האחרונות אני רק מתרץ.

"אנחנו אשמים!"

– אתה יודע שגם הפעם ההגנה לא היתה נקיה מהשערים שספגתם.

– לפני השער השני, פורי חלפון צעק: 'לצאת!', ולי היתה הרגשה שמישהו ניתקע בנבדל. חבל שלא היתה טלוויזיה כדי שנוכל לנתח מה שקרה. אין מה לומר שאם חטפנו גול כזה, אנחנו אשמים.

– גם התתקפה מגיעה לכל־כך הרבה מצבי התקפה ולא מסוגלת להבקיע.

– האמן לי: זה רק עניין של חוסר מזל. אם רוני לוי מחטיא משני מטר, יגאל מרביק כדור למשקוף, טיגה לא מנצל הדיפה של אלטר או בני לם מארבעה מטרים בועט לחוץ – זה רק חוסר מזל.

– כנראה שהמעמד, ליד השער, עושה להם משהו.

– אם היית אומר לי את זה בעונה שעברה, הייתי אומר שאולי יש משהו בדבריך. היום, הסגל מורכב משחקנים שכבר עברו משהו בקריירה שלהם. עם כל הכבוד להפועל טבריה, אינני חושב שהיא יכולה להיות סיבה להתרגשות.

– אז באיזה מצב נמצאת נתניה היום?

– על פרשת דרכים. לא יודעת לאן פניה מועדות. המשחק השבוע, נגד מכבי ת"א, יהיה גורלי עבורנו. אם ננצח, מכבי נתניה תלך חזק למעלה. נאבק על האליפות. הליגה הזו לא גדולה כל־כך שמכבי נתניה לא יכולה להיות בין שלוש הראשונות.

– אני בטוח שגם באופן אישי לא היה לך שבוע קל.

– ועוד איך שלא. אחרי המשחק לא יצאתי לשום מקום. הסתגרתי בבית וראיתי סרט וידאו. אל תישאל אותי מה ראיתי – כי לא אדע לענות לך. רק על המשחק אני חושב כל הזמן. בחייו של שחקן כדורגל, 90 דקות קובעות הכל. היום אני יכול לאמר שלמרות ההצגות והשערים אנו, מכבי נתניה, מאכזבים.

– וחוץ מזה, ברור גם שחולצה של אמטון וילה (כמזכרת) אין לך עדיין בארון.

– יא־אללה, עוד פעם אתה רוצה להרוג אותי. נגעת בנקודה מאד רגישה אצלי. בשבילי נבחרת ישראל, זה יותר מהכל. אין לך מושג עד כמה אני רוצה להיות בסגל. חשוב לי לדעת שזה המשחק האחרון שאני מנופה. כשאחזור, אעשה הכל להיות טוב. את החיים שלי אתן. אם חס וחלילה ינפו אותי שוב, ארע לפחות שעשיתי ככל שיכולתי.

– יש לך מה למכור בכלל?

– ועוד איך. אני אולי לא שחקן מבריק, אך נבחרת בנויה גם משחקנים אפורים. אני אתרום את הנשמה שלי. כשאני קורא שמישהו מבקש להתחמק מלשחק בנבחרת, אני בז לו. רק תן לי את ההזדמנות – והכל יהיה בסדר.

– זה נשמע כאילו אתה בטוח שתצליח. שמעון, זה לא כל־כך פשוט.

– זה כדורגל! או שזה יילך, או שאני אפסס. אם אקבל הזדמנות ויר־כח שאני מתרגש ולא מסוגל לעמוד בלחצים, כנראה שאינני ראוי. היום, אני רוצה לדעת היכן אני עומד.

תיקו יעזור לבית"ר

– בוא נחזור לדבר על מכבי תל־אביב.

– זהו, אנחנו חושבים רק על מכבי ת"א. האמת, כשראיתי אותם ב'מבט ספורט' בטלוויזיה, חשכו עיניי. משהו קרה לקבוצה הזו. הם השתפרו ללא הכר. התוצאות האחרונות מראות מי זו מכבי ת"א האמיתית. בשבת האחרונה לא הגיע לה להפסיד.

– אני מחכה שתסביר לי למה כדאי לרוץ ולקנות כרטיס.

– תיקו לא יספק את נתניה ולא את מכבי ת"א. זה יהיה טוב רק לבית"ר תל־אביב ומכבי חיפה. שתי הקבוצות הללו מבקיעות הרבה וסופגות הרבה. אני בטוח שיהיו הרבה שערים במגרש ויש לי הרגשה שאח שלי, יגאל, יבקיע.

– ואצלכם, אני מתאר לי שיהיו שינויים בהרכב.

– כנראה שכן. נראה לי שאיזה שחקן יחזור לשחק – אך לא הייתי רוצה להרחיב בעניין. אותי מעניינת רק ההצלחה של מכבי נתניה ושעמדת המגן הימני תישאר של שמעון מנחם.

– ואיך כל הסיפור יסתיים?

– רוצה להאמין שאנחנו ננצח ובכלל לא איכפת לי שזה יהיה משער עצמי. חוץ מזה, כבר אמרתי לך שיהיו במגרש הרבה שערים. ■

תמיד מכבי נתניה

אתמול מלאו לשמעון מנחם 24. "ממתי שאני זוכר את עצמי אני משחק במועדון מכבי נתניה וממנו הגעתי גם לכל הנבחרות: הייתי בנבחרת הנערים, הנוער, העתודה, האולימפית, וכעת בסגל שבעידן של שניאור וגרונדמן".

חוץ מכדורגל הוא גם חבר של שלי – שנה וחצי הם חברים, רק חברים. "חוץ ממנה, אני חבר טוב של רונן גבאי, קובי בלדב, רוני לוי ובמיוחד סלובודאן דרפיץ'".

שבוע ספורט מעריב
עורך: אלכס דורון
עריכה: טובי פולק
עריכה גרפית: לוסי לבקוביץ, יגאל אופיר
צלם: עדי אבישי
עורך מדור הספורט: אבי בטלהיים
מודעות: גילה שניידר וליאור סורני טל' 03-439474
© כל הזכויות שמורות ל"מעריב"

בשער

כוכבי נבחרת הנוער לטורניר החורף הבין־לאומי, מימין: איציק זוהר, רן בן שמעון ורואי חדד (צילם: עדי אבישי)

מה בגיליון

4–5: אבן־צור! אני לא ויגינה; 6: כדורסל+; 7: אישי; 8: זירה חופשית; 9: כוכב הונגרי בכדוריד הישראלי; 10–11: חרב בכר על כדורגל בשבת; 12–13: לקראת טורניר הנוער; 14–15: בארלו התאומה; 16: המעלולן; 17: הסולחת הגדולה; 18: התחזיתון; 20: סל ילדים

התנדב לגדנ"ע צלילה

חיל הים בשיתוף עם פיקוד גדנ"ע פותחים בקיץ 1989

קורס גדנ"ע צלילה

נתוני קבלה:
1) נערים (בנים) בוגרי כתות י"א
2) סוג בריאות גבוה ללא מגבלות ראיה
3) תשלום סמלי כפי שיקבע ע"י פיקוד הגדנ"ע

פרטים והרשמה בד.צ. 01010 - גדנ"ע צלילה

אל: ד.צ. 01010 צה"ל נא לשלוח לי פרטים נוספים בקשר לקורס גדנ"ע צלילה
שם ______ משפחה ______ ת.ז. ______
כתובת ______
מיקוד ______ טל. ______
22.12.88
גזור ושלח

יחיאל אבן־צור. "המסורת משפיעה עלי"

"כשיפסיקו לקרוא לי נינג'ה, אדע שעבר זמני" ■ יחיאל אבן צור, שחקנה של בית"ר ת"א שרצה עתה חזק בצמרת הלאומית – שרוי בין הפטיש לסדן: בין השופטים שמצהיבים אותו לבין מאמנו, יצחק שום, הטוען שהוא לא אגרסיבי מספיק ■ סבור שהתמתן במשחקו והתבגר בהתנהגותו, כיוון שקיבל שכל וגם קנסות ■ בעיקר הקנסות זה בעצם מה שמרסן אותו ■ טיפוס מיוחד

משה גורלי

מלבד סרטים רומנטיים, כמו "חלף עם הרוח" – הסרט האחרון שראה – אוהב יחיאל אבן צור (שייקרא להלן: אבן) לצפות בסרטי נינג'ה. הסיבה ברורה: לבדוק אם יש משהו בדימוי שרבק בו. לאחר צפיות חוזרות ומדוקדקות, הגיע אבן למסקנה שאין כל דימיון בינו לבין אותם לוחמים עתיקים מהמזרח הרחוק שאומנותם־אמנותם היא חיסול היריב. לפחות, אין דימיון בנקודה הזו: הנינג'ה מחסל את יריבו באופן שקט וסולידי ואילו אבן מקבל מיד כרטיס צהוב. הנינג'ה לעולם לא יחסל לפני המצלמות ואילו אבן זכה לכותרת הראשונה שלו, כשחיסל בבלומפילד לעיני שופט, טלוויזיה ו־20 אלף צופים – את יגאל מנחם ממכבי נתניה.

ועכשיו ההפתעה: מאמנו בבית"ר ת"א יצחק שום סבור שאבן לא מספיק אגרסיבי במשחקו. "כשהגעתי לבית"ר, מספר אבן, אמר לי שום ששמע שאבן צור הוא אריה עם שיניים והתברר לו שמדובר בפורל". כלומר, שום לא שותף לקונסנזוס הנינג'ה. בכל אופן, מסכם אבן: "ברגע שלא יכנו אותי כך, זה אומר שעבר זמני. גם שום אמר לי: 'תהיה מבסוט שמדברים עליך. יש שחקנים שאף אחד לא מכיר. אתה יודע מי המגן של הפועל פ"ת או הפועל ירושלים?"

אז אבן הוא המגן של בית"ר ת"א ואת זה כולם יודעים; כולם יודעים גם שבית"ר רצה עכשיו חזק בצמרת, מוליכה במפתיע את הליגה הלאומית ויש לה אפילו אמביציות לגרד איזה תואר.

אבן: "גביע הליגה, או גביע – ואולי גם אליפות".

כשריד יחיד שנותר מהסגל שהיה לבית"ר בארצית, מנתח אבן את השינוי שהביא את הקבוצה עד הלום, אל סף החלום: "הרכש בשנים האחרונות הפך מכמותי לאיכותי – וזאת בגלל הגבלת ההעברות. פעם היו מחתימים בבית"ר את כל מי שמצאו מסתובב פנוי ליד ההתאחדות, ביום סיום ההעברות. זו גם הסיבה שפעם השחקנים לא הכירו אחד את השני. היום, בית"ר היא יחידה מגובשת, הרבה בזכות ארצי בן־יעקב, שחיסל את הקליקות מהשנה שעברה. היום יש רק קליקה אחת – בית"ר ת"א".

– גם ממך ארצי הצליח לעשות בן־אדם?

"פעם הייתי חי מה שנקרא חיים בלתי ספורטיביים. היום אני מבין שהכדורגל הוא הפרנסה שלי והבסיס שלי לעתיד. אז החלטתי להפסיק עם השטויות ולהתבגר. חוץ מזה ארצי נותן קנסות על כל דבר קטן וזה מרתיע, כי הוא אומר ומבצע.

– אז נעשית בן־אדם כי קיבלת שכל או בגלל הקנסות?

"בעיקר בגלל הקנסות".

כבר במחנה האימון הטרום עונתי, טעם אבן את נחת ידו הקונסת של ארצי. 500 דולר טבין ותקילין נוכו ממשכורתו אחרי התקרית שבה חבט בתגר בעקבות סכסוך שהתפתח על חסדיה של דוגמנית מקומית. היום, הוא ותגר חברים, וחוץ מזה יש לאבן חברה קבועה אחת ויחידה, נתי – עוד הוכחה לכך שהוא הפסיק עם השטויות והתבגר. בשבוע שעבר, נלכד אבן שוב בידי ארצי ונקנס ב־100 דולר, כיוון שלא התעורר בזמן לחגיגת יום ההולדת של ג'רבי.

ליחיאל אבן צור מרמלה שלוש אחיות נשואות, שעזבו את הבית. לאחר מות אביו (ראה מסגרת) חזר אבן לגור יחד עם אימו ושני אחיו. הוא מודה שאלמלא הכדורגל, היה אולי עבריין, כנראה סוחר סמים. סמיכות מגוריו לשכונת ג'ואריש המפורסמת, תומכת בספקולציה זו. "אני הגעתי לת"א, אומר אבן, אבל רוב החברים שלי לכיתה נשארו כאן ברמלה, בכלא רמלה".

הדי פרשת קובלנץ

את הקריירה החל בקבוצת הנוער של נוה־דוד רמלה ובגיל 16 עבר לבוגרים של בית"ר רמלה, בה שיחק 4 שנים. לאחר שנת הפסקה, חל המהפך בקריירה שלו. פרשת קובלנץ המפורסמת, ניקבה חורים בהגנתה של מכבי ת"א עם השבתתם של מאיר חנוכה וחי קרייס. אבן הושאל למכבי ת"א במחזור ה־15 ושיחק סיבוב שלם, להוציא את הרחקתו בעקבות אותה הכניסה המפורסמת ביגאל מנחם.

"זה היה בגלל ההתלהבות והרצון להצליח", מסביר אבן מבלי להתכחש לאחריותו־אשמתו. כנראה שהאנינות המכביסטית התל־אביבית לא היתה מוכנה להשלים עם התדמית הברוטאלית שהעניק לה אבן ובסיום אותה עונה הוחזר לאחר כבוד לבית"ר רמלה.

לבית"ר ת"א הביא אותו דוד לויאן, כשזו שיחקה בארצית, עונת 85/6. הקבוצה חזרה בסערה ללאומית ואבן המשיך בשורותיה, ככבר 4 עונות רציפות. לגבי העתיד הוא לא כל כך בטוח, ומסרב להרחיב את הדיבור.

את הקרדיט להצלחתו, מייחס אבן למאמנו יצחק שום שמצליח להוציא ממני את המכסימום במגרש וגם להחזיק אותי 'דיפלומטי'". אבן מפרט את יתרונותיו כשחקן: "יש לי את התיקול הכי טוב בארץ, רגל שמאל טובה ומשחק ראש טוב בזכות הגובה, 1.84 מ'. עקב האכילס שלי הוא רגל ימין".

מעדיף משחק דפנסיבי

בכל הקריירה שלו, הבקיע אבן שער אחד בלבד, נגד מרמורק בארצית. בלאומית עדיין לא זכה לראות כדור משלו ברשת היריב. יש לו הסבר: "השיטה של בית"ר לא מאפשרת לי לעלות. יש לנו את טורס, מגן תוקף בצד ימין ולי שום מרשה לעלות רק עד האמצע. אני מעדיף את המשחק הדפנסיבי, ככה הפועל ת"א לקחה אליפות. אולי זה לא הכדורגל המודרני, אבל זה היעיל. העיקר שהקבוצה לא תספוג".

בשבת האחרונה פגשה בית"ר את מכבי במה שהיה מכונה פעם הדרבי הקטן. נכון להיום זה הדרבי התל־אביבי הגדול. האינטר – מילאן של הכדורגל הישראלי. את המשחק הכריע, כרגיל, אלי אוחנה ואבן כהרגלו נתן את הנשמה במיגננה ובמשימות פשרות, אך לעתים גם חסרת דיוק.

פעם אחת, על רקע השתהות רשלנית בהרחקת כדור, זה הסתיים בכמעט־תיגרה עם חברו לקבוצה ניסן כהן. במחצית הראשונה ספג אבן, כמנהגו, כרטיס צהוב אותו הוא סופג כל אימת שהוא מעורב בעבירה – בין אם הוא מבצע אותה ובין אם מבצעים עליו.

רשימה זו עושה חסד עם אבן. למרות שחלק מצהוביו האחרונים לא היו תמיד מוצדקים (ובוודאי שהיו נמחלים לשחקן אחר) הרי שמדובר בשחקן שנוטה לעתים לתיקולים פראים ובלתי מבוקרים שעלולים לעלות ביוקר לשחקן המתוקל.

אבן יודע לשבור שחקנים וכאן הוא מקבל במה לשבור את תדמית השובר. הוא נמלט כמובן לניסוחים של המשחק הגברי, של הליכה לכדור ולא לרגל, אבל הוא בסך הכל נהנה מהמוניטין שיצא לו. נדמה לי שהוא השחקן היחיד בעולם שבמניין מעלותיו נכתב פעם (ע"י העתונאי אברהם טבק) שכוחו בהרתעתו. כלומר – היריב מפחד לתקוף מהאגף שלו ובכך הוא שומר על שטח נקי, בצד שלו. יש לו מין הסכם בלתי כתוב עם החלוץ שלו: אני לא נוגע בך ואתה תעשה מהומות בצד השני של המגרש. ■

אבי היה אהבתי הגדולה

"אבי, שלמה ז"ל, מת לי בידיים", משחזר אבן צור את האירוע הטראומטי ביותר בחייו.

"לפני שנה וחצי נסענו במכונית ואיזה טיפשעשרה פגע בנו מאחור בכניסה לחיפה. הרכב שלנו עף לתעלה. אני יצאתי ללא פגע, אבל אבי ספג מכה חזקה בצלעות ואושפז בבית־חולים. הוא נפטר אחרי כחודש ב־11 ביולי 87', בדיוק בשבת שבה נהרג אבי רן. בלי שום קשר לרן, הייתי באותו יום בכינרת ובערב באתי לבקר את אבי ב'אסף הרופא'. באותו היום הוא נפטר לי בידיים. אבי היה אהבתי הגדולה ביותר. אחרי האסון חזרתי לגור עם אמי, סול".

הבית הוא בית מסורתי ומות האב אף קרב את אבן למסורת: "כל יום שני וחמישי, כשמוציאים את ספר התורה, אני הולך לבית הכנסת, מניח תפילין והולך לבית הקברות, לקרוא אשכבה ולהדליק נר נשמה".

המסורת משפיעה גם על שיקוליו הפוליטיים של אבן:

– "למרות שאני ליכודניק הצבעתי ש"ס"

– וכדורגל בשבת? – "זה בשביל הפרנסה".

– ותחזור בתשובה? – "מי יודע. אם יצליחו לפתות אותי, אשקול את זה".

אבן־צור מתקל את איציק זוהר (מכבי ת"א) בדרבי הגדול, השבוע (צילום: עדי אבישי)

מאזן האימה

– אבן צור, מה מעניין אותך חוץ מכדורגל?

– "העתיד שלי. אני חוסך כדי להתבסס, כי אחרי שאפרוש מכדורגל אני מתכוון לפתוח רף חדש ולא להתעסק בכלל בכדורגל. לא באימון ולא בשום תפקיד אחר".

כשיפרוש, אולי ילך אבן לעתונות הכדורגל. את הצער הראשון הוא עושה בכתבה זו, בהצעת הכותרת: "תכתוב כותרת: 'אימת החלוצים'". אגב, מאזן האימה מורה כבר על 6 צהובים לעונה זו.

וזאת, על אף העובדה שאבן בטוח לחלוטין שהוא התמתן במשחקו: "אני שחקן דפנסיבי שעיקר כוחו במשחק חזק ונוקשה. הבעיה היא ששופטים מחמירים אתי בגלל השם שיצא לי. מה שקובע אצלם הוא חוק השמיעה ולא חוק הראיה. הם מוציאים לי כרטיס לפי הצעקה שנותן השחקן היריב ולא לפי מה שהם רואים. אני השחקן היחיד בעולם ששופטים מזהירים אותם עוד לפני שאני עולה למגרש".

אבן מתאר את הצהובים האחרונים שלו:

"נגד שמשון, בעט כי שבתאי לוי. ניגשתי להגיד לו משהו ואז ליאור לויט מנהל שמשון התחיל לצעוק לשופט מהספסל 'תוציא לו ארום, תוציא לו ארום'. אמרתי לו: 'ליאור מותק, אל תתערב'. אז השופט הוציא לי צהוב, כי אני מדבר עם הקהל.

"נגד באר־שבע, הספסל שלהם כל הזמן צעק לקיצוני 'תיפול, תיפול'. בסוף השופט נפל בפח והוציא לי צהוב.

"והכי אבסורד במשחק נגד טבריה בעטו טיל לכיוון שלי. באופן אוטומטי כיסיתי עם הידיים על האשכים שלי. אחרי 3 דקות (!) מוציא לי קליין הקטן כרטיס. 'מה קרה?', אני שואל אותו. 'תיזכר, הוא עונה לי, נגעת ביד בכדור'.

"ונגד מכבי ת"א ראית בעצמך: מאבק פשוט על הכדור ושיינר מוציא לי צהוב".

ואבן מסכם במרירות: "חייבים להביא שופטים מחו"ל, נמאסו עלי השופטים כאן".

מזכירות המשחק מכבי ת"א – צ. צ. א. בוקרשט, רמת־גן, מאי 1958

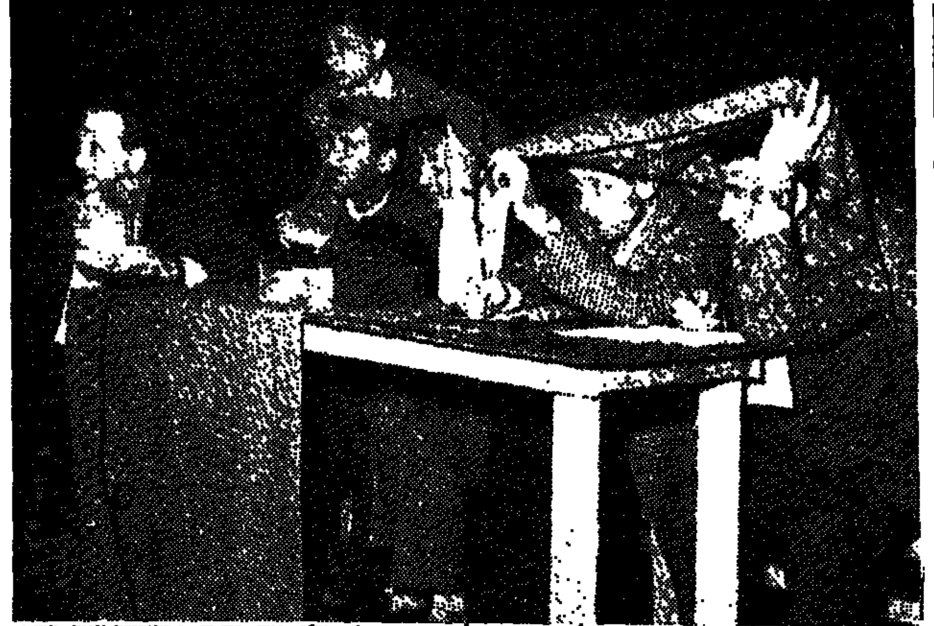

מימין – נציג הקבוצה הרומנית. אז עוד לא היה נהוג לשבץ משקיף במשחקים. זה היה מאוחר יותר. משה לדר (כן, אני, שופט באותם ימים וגם עתונאי, הפעם מזכיר), שמואל ("שומי") שומכר ז"ל (זמנאי), מנחם קורמן (שעון 30 שניות, הופעל בפעם הראשונה במשחקים) ונת קליגר (כרוז). צילום: "פוטו ספורט".

30 שנה בין תמונה לתמונה

בסדר, אנחנו יודעים שפעם היו חלוצים עם חולצה רוסית ובחורות עם קוקו וסראפאן, אבל מה זה עושה לנו היום ? – שום דבר. שופטי המזכירות במשחק הכדורסל, במיוחד הצעירים שבהם, חושבים שיד־אליהו או אוסישקין זו נורמה, שאין למטה ממנה. יורשה לי, להזיז לרגע קט את מחוגי הזמן לאחור, אל עבר המשחק הראשון שהתקיים כאן במסגרת גביע אירופה לקבוצות אלופות.

המקום: איצטדיון רמת־גן; התאריך: 3 במאי 1958, מוצ"ש. הקבוצות: מכבי ת"א מארחת את צ.צ.א. בוקרשט, קבוצת הצבא הרומני, שניצחה את מכבי במשחק הראשון ברומניה 84־65. 5000 צופים באיצטדיון הכדורגל, סביב משטח מיוחד שהוקם לפני היציע המרכזי. השופטים: תורגוט אתאקול ואורי זמרי. זמרי ? – כן. השופט הבולגרי קולב הודיע במברק על אי יכולתו להגיע למשחק. מזכיר פיב"א דאז, ויליאם ג'ונס, הורה במברק חוזר למנות את אורי זמרי.

גשם. כיצד עורכים את טופס המשחק ? – יש עצה. פורשים שמיכה על ראשי המזכיר, המשקיף, הזמנאים והכרוז, והכל בא על מקומו בשלום, אם כי קצת רטוב. טקסים מיוחדים לא היו, בכדור הפתיחה התכבד ראש עירית ת"א חיים לבנון והמשחק יצא לדרך. "כהן מינץ העביר את כדור הפתיחה לקליין, זה העבירו לשניאור והסל הראשון במשחק נכבש כבר לאחר חמש שניות", כתבו בעתונים. אבל הרומנים היו אלה ש"כבשו" את הסל האחרון וכך ניצחו 63־61.

מזכירות המשחק הפועל ת"א – זאדאר, תל־אביב, דצמבר 1988

לעומת איצטדיון רמת־גן ב־58' – חילטון חמישה כוכבים. חמישי מימין – יוסף ברגמן, כיום משקיף, והיחיד מבין היושבים ליד שולחן המזכירות שכבר שפט לפני 30 שנה. צילום: עדי אבישי.

★ לא. לא אתן לכם את התענוג. לא תקראו אצלי היום תחזית של מי אכל אותה ומי לא.

★ מוקדם, מוקדם מאוד להסיק מסקנות, לקבוע עובדות. אין לדעת מהו "הפסד טוב" (כמו במקרה של גליל עליון בקאזרטה, רק 6 נקודות פיגור), כמו שאין לדעת כיצד יוגדר הפסד ביתי (מה שקרה למכבי ולהפועל ת"א). דבר אחד אפשר לומר בבטחון: נצחון בחוץ תמיד טוב, ועכשיו נותר לראות אם לימוז' מתכוננת "לתת" גם לאחרות, לא רק למכבי ת"א.

★ אם דורון ג'מצ'י קולע 30 נקודות והשחקן שלו קולע 28 – בעיני רוב הציבור הוא בסדר. רק המאמן חוזר וטוען שזה לא כך. לעומת זה, אם דורון קולע רק 8 נקודות, כמו בלימוז', ובאותה נשימה מזכירים גם את משחק הגנה המעולה שלו – זה יותר מבסדר, אם כי תמיד יהיה מישהו שישאל: "דורון רק 8 ? מה קרה לו, הוא חולה ?". דורון לא חולה. דורון מתחיל להרגיל אותנו שהוא גם שחקן־של־קבוצה. לא נדבר הרבה, כי אולי נקלקל לו ולנו. הערב הוא משחק מול ניקי גאליס ואריס.

★ א־פרופו גאליס ותאומו הסלוניקאי יאנאקיס. איך עלינו לקבל אותם. יש אומרים בשריקות "בוז", ארוכות וצורמות, במיוחד מאותו יציע 11 שקרוב לאלוהים; או שעלינו להתעלות ולקבל אותם, את שני מלכי אירופה (להזכירכם: יוון, אלופת אירופה בכדורסל !) כיאה למלכים. אני סבור שהדרך השניה יפה יותר. אבל מי אני שאקבע ליושבי היציעים.

★ ידידי רפי נאה, מ"ידיעות אחרונות", גילה השבוע לשאול אייזנברג ב"קול השלום", על התושייה שמגלה קבוצת הגליל העליון בסיורה בחו"ל. הגלילים לא מצאו מקום להתאמן בשולה, סיפר רפי, הרימו טלפונים, עם או בלי צרפתית, ובסוף סידרו אולם לאימון בנאנט. שמעו בשולה שהגליל מתאמנים בנאנט, מיהרו להציע להם את אולמם. מאוחר מדי, אמרו להם בגליל. סיכמנו עם נאנט. חבל, אמרו בשולה, אנחנו לא ביחסים טובים עם נאנט, משהו כמו מכבי והפועל אצלכם...

★ מי שחזה בקטעים ששודרו בטלוויזיה מהמשחק של הפועל ת"א וזאדאר, תפס אותי על חם. באחד הצילומים אני נראה, יושב ביציע העתונות, מסמן בידי כאילו אני מבקש פסק־זמן. לא שחלילה רציתי להחליף את מאמן הפועל ת"א יעקב אדלר. פשוט הרגשתי צורך לעשות את זה, אחרי שהיוגוסלאווים מחקו את הפיגור ועלו ליתרון ראשון, ממנו כבר לא ירדו. עוד לפני המפולת – "ביקשתי" כאילו פסק זמן, שאמנם הגיע מהספסל של הפועל ת"א, אך באיחור. פרשן "קול ישראל" במשחק, שימי ריגר, שישב לידי – ניצל את המיקרופון הפתוח ואמר שמה שהפועל ת"א זקוקה לו כרגע זה טיים אאוט. אך יעקב אדלר לא שומע רדיו ולא רואה טלוויזיה במהלך המשחק.

★ אברהם פלדה, יו"ר העמותה בהפועל ת"א, כדורסל (חבר שלו, אלי אפרתי, רוצה לעשות את אותו הדבר בכדורגל) עומד לפני נצחון על...הרדיו. בבוקר המשחק עם זאדאר הופיעו בעתונים ידיעות כאילו לא יתן לאנשי הרדיו לשדר את המשחק מאוסישקין. בערב ראינו את השולחן של קול־ישראל ושאלנו איך זה. פלדה: "סיכמתי אתם על שידורים גם מהמשחקים שלנו חו"ל". ■

אתמול נאדיה – היום דניאלה

דניאלה. מתי תבואי ?

כשראיתי את הפרצוף הילדותי המחייך, ואגב כך חושף שיני חלב – לא יכולתי שלא לחזור אל הצילומים המרהיבים מסיאול. דניאלה סיליבאש, ילדה טובה רומניה, עשתה לנו את האולימפיאדה, בצד הגיבורים האחרים שלה. אישית – הזכירה לי דניאלה את אולגה קורבוט, הילדה היפה מבריה"מ שכיכבה באולימפיאדת הזוועות, במינכן 72', ואת נאדיה קומאנץ', "מלכת מונטריאול" ארבע שנים מאוחר יותר.

כאשר נועץ בי אלכס דורון, עורך "שבועספורט", בדבר צילום השער לגליון שעבר – שררה בינינו הסכמה מוחלטת: "מגיע" לה, לדניאלה, צילום שער. כל זאת – בעקבות ביקורה הצפוי של נבחרות המתעמלות של רומניה ישראל.

ואז, במהלך הקרנת מספר צילומי צבע על המסך, לפני הבחירה הסופית של צילום השער – העלה דורון ספיקות ביחס לבואן של המתעמלות הרומניות. "אתה הרי מכיר את הסיפור" אמר לי. ואני, האופטימיסט ללא תקנה, מקווה לטוב ואומר: "נהמר עליה".

פיספסתי. יכול להיות שזה נון שלי. הרי היתה לנו אופציה. יכולנו לצלם, ראש בראש, את בן־אמו עם בני טבק, שני התותחנים, ערב ה"דרבי" בכדורגל. והפעם "דרבי" זה בית"ר – מכבי.

עכשיו אני חכם לאחר מעשה. חכם בלילה. אלכס אמר לי שהייתי כבר פעם בסרט הזה. הייתי צריך להיות שותף אמיתי יותר לחששותיו בדבר אי בואן של המתעמלות מרומניה.

אבל מה לעשות שאני כזה. מאמין שמלה זו עדיין מלה, שתקיעת כף טובה יותר, או שווה לפחות, לחתימה על חוזה. כשאומרים לי "דמי מעלה" שהכל בסדר, האם אני צריך לחשוש ?

★ ★ ★

פעם, כשדניאלה סיליבאש היתה קטנה והלכה לגן־חובה, גיליתי עניין במתעמלת גדולה מארצה. כשאני אומר "גדולה" – הכוונה היא לאחת והיחידה: נאדיה.

מכל מדינות הגוש המזרחי, בעיקר אלה שניתקו עמנו את היחסים הדיפלומטיים בעקבות מלחמת ששת הימים ב־67', נשתמרה רומניה כאי בודד של שפיות הדעת. לא פעם ולא פעמיים כתבתי על כך ומשולחן המערכת – לחצתי שוב ושוב את היד הרומנית שלא אמרה לא לנבחרת הכדורגל המבודדת שלנו.

רק אחר־כך, אמר לי מי שאמר, שקטעי העתונים של "מעריב", המדברים בזכות קשרי הספורט הטובים עם רומניה, גזורים ושמורים במיניסטריון הספורט בבוקרשט.

מעולם לא פגשתי את גנרל דראגניה, האיש שעל פיו יישק דבר בעת ההיא. אך התיאורים שקיבלתי מאיש הקשר שלנו עם שלטונות הספורט ברומניה, היו כה לבביים – עד שהרשיתי לעצמי, באמצעות "מעריב" נשבן, להזמין את נאדיה קומאנץ' ולהקתה לערב המסורתי של הכתרת "ספורטאי השנה" שלנו.

★ ★ ★

אקדים ואומר. נאדיה לא באה. לא עזרו לנו העמודים הגדולים שפירסמנו לכבודה ולכבוד חברותיה לנבחרת. נאדיה לא באה. שגריר רומניה בישראל ספק כפיים, התנצל פעמיים, שלוש וארבע, הזמין אותי לצ'ורבה – אך מכל אלה לא יצא דבר. נאדיה לא באה.

לעומת זה ראיתי אותה כעבור זמן קצר בטלוויזיה של ירדן. לרבת־עמון הגיעה; לתל־אביב לא.

האם מישהו שם לנו רגל ? – ואם כן, מדוע ?. עד היום אינני יודע למה. אולי יש כמה שיודעים את הסיבה האמיתית. אני לא. את הסיפורים בדבר פציעות, עייפות, ואפילו עריקה אפשרית של מאמן/ת ספורטאי/ת – אני לא קונה. מי שרוצה לערוק – ימצא את ההזדמנות. תיק העריקות במערכת העתון שלנו אינו משופע בסיפורי עריקה מישראל ולישראל. תיק דומה במערכת של עתון בארה"ב – בוודאי "שמן" יותר. ראה מאמנה של מארי לו ראטון, מנצחת לוס־אנג'לס 84'.

בניגוד למדינות רבות בעולם המערבי – אין כמעט תיכנון לקוי במדינות הגוש המזרחי. כאשר קובעים את לוח ההופעות ל־1990 – אתה יכול להיות סמוך ובטוח שהדבר יבוצע. שום דבר לא נעשה במדינות הללו "במקרה", או "בערך". "יד המזל", כמעט ולא משחקת שם.

אך מדוע כל זה קורה כאשר מדובר בהופעה בישראל ?

★ ★ ★

בכל מאודי אני רוצה להאמין שהכל בסדר וכי שום דבר לא רקוב בממלכת רומניה, וכי המתעמלות הרומניות יגיעו בסופו של דבר לארץ (תאריך חדש, מובטח, מארס 89'), ושכל הפרשה תסתיים בשלום ושהאמרגנים של המופע יזכו סוף סוף לשינת לילה מתוקה, אחרי מה שעבר עליהם.

מאוד מאוד הייתי רוצה להאמין שכך יהיה וששוב יאמרו עלי שאני אופטימיסט FOR EVER וללא תקנה.

ושוב הייתי מייעץ לאלכס דורון לחזור על צילום השער מדצמבר 88' – גם במארס 89'. בסופו של דבר תגענה הרומניות, אז מה לנו כי נצא דווקא באותו שבוע עם צילום שער של כדורגל ?...

הלכה הכותרת

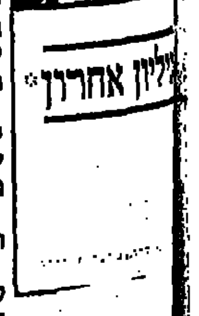

בצער רב ליוויתי בשבוע שעבר למנוחות את "כותרת ראשית". הגם שלא נמניתי עם חוג קוראיו הקבוע – הסימפאטיה שלי מכוונת לעתון ולעושיו, שבוודאי השתדלו לעשות עתון טוב ככל האפשר.

עתון – שלא כמו פוליטיקאים ואישי ציבור רבים – עומד לבחירה לא אחת לארבע שנים. מבחנו הוא יומיומי. בשלב זה או אחר – מצער היה להיווכח שהציבור שוב אינו נותן אמון ב"כותרת"; שהמשקיעים סגרות הברז ואל שוק העבודה ייפלטו עוד כמה וכמה עתונאים מוכשרים.

אך מה לסגירת "כותרת" ולספורט ? – את הקטע הזה לא הבנתי בכל ההפסדים ששמעתי וקראתי בסוף השבוע. לא הבנתי את מוטי קירשנבאום, שנשמע לי ברדיו כנביא־זעם ואמר, בערך כך: "אמרתי שאם לא יהיו ב'כותרת' 6 עמודי ספורט – הוא לא יילך". הגזימה לחלוטין את הכתבות, המוכשרות כפי הנראה של העתון, שאמרה למיקרופון משהו על "הכדורגל והכדורסל המגעיל הזה".

לא ברור לי הקשר בין סגירת "כותרת ראשית" לבין ספורט, על מדוריו השונים. רצו עורכי "כותרת" לייצר שבועון יוקרה – קיבלו אותו. רצו העתונים היומיים במדורי ספורט גדולים – קיבלו אותם.

ומה שנשאר – זה הספורט. ועל זה אינני מיצר כלל וכלל.

וחוץ מזה – אני בכלל לא בטוח שמוטי, חובב ספורט מושבע (ועוד מהימים של "נתניה ועוד 15" ואף לפני כן) התכוון למה שאמר.

צהוב, אדום והחוצה!

בן־אמו. חוגגים בכיף, אה ?

שייע פייגנבוים, צנטר־פור ושחקן ושמה שלא מן העולם הזה, היה הראשון שגילה את הטלוויזיה. יותר נכון – את העמדות שבהן התמקמו אנשי הטלוויזיה בסוף שנות השישים ותחילת השבעים.

שייע, במדי הפועל ת"א אהובתו או הנבחרת, בלתו האחרת, היה מבקיע ורץ...והוא ידע לאן לרוץ. לכיוון מגדל הטלוויזיה כמובן.

אולי כעסנו עליו על שהוא גונב, כביכול, את ההצגה, ואולי לא הבנו בדיוק מה שהוא עושה. היום, במחשבה לאחור, אני רק יכול להתגעגע אל ימי שייע הגדולים.

היום, כשאני רואה את בן־אמו(ק) – והאמת שלא רק אותו, גם רבים מהמבקיעים האחרים – בא לי, להקיא. הריצה המטורפת הזאת אל מחוץ לגבולות המגרש (אדוני השופט, אסור?, מותר? ומה עם בזבוז הזמן?) ואשר בעקבותיה בא משכב הזכר הפומבי והגלוי של הקופצים על המציאה (מספרי 3 ו־5 הם, משום מה, אחרוני המצטרפים לחגיגה שעל הדשא) מעידה על טירוף. הבקיע שער הבחור, ואפילו זה שער נצחון, האם זו סיבה לפתוח בחגיגת הטירוף?

נכון. ככה עושים גם באיטליה, בראזיל ובעוד כמה מדינות לאטיניות. אם ככה – עשינו דיל. אתם, גם גיבורי הליגה האפס־ארצית של השבת האחרונה, תנו לנו כדורגל של מאראדונה וקארקה, ואנחנו נעצום עין אל מול האורגיה שלכם במגרשים.

אך בינתיים, רבותי השופטים: ריצה אחת – צהוב. שניה – אדום והביתה ! ■

זירה חופשית

חוק הספורט: לא מציאותי

ד"ר אוריאל זמרי

כאשר נתקבל ב־18 ביולי 1988 חוק הספורט ע"י הכנסת, צהל יו"ר ועדת הספורט, ח"כ פנחס גולדשטיין, וצהלו אנשי רשות הספורט במשרד החינוך והתרבות, כאילו הושג הישג כביר ויחיד במינו. אבל עיון מעמיק בחוק מראה שבחלקו איננו מתאים למציאות הספורטיבית, ובחלקו האחר מהווה פשוט לעג לרש. בנוסף לכך, הוא בנוי ניסוחים שרק לפרשני הכנסת הבינה כדי להבינם.

למען האמת חייב להאמר שכאשר הוגש חוק הספורט לראשונה לכנסת, לפני כתריסר שנים, היה בו הרבה יותר "בשר" – אלא שבמרוצת הזמן הצליח ה"לובי" של מוסדות הספורט ליטול מהחוק את מרבית העוקצים – עד שנעשה חוק "מימי" לחלוטין.

הנה, למשל, סעיף 5. הוא דן בחובת הבדיקות הרפואיות. סעיף זה אוסר לשתף בתחרויות, ספורטאים שלא עמדו בבדיקה רפואית. הווה אומר: שבאימונים מותר לשתף ספורטאים שלא עמדו בבדיקה כזו. למחוקק הישראלי לא היה ידוע, כנראה, שבאימונים קורות פי כמה וכמה יותר תאונות מאשר בתחרויות – והדבר נכון גם לגבי מקרי מוות.

באותו קו מחשבה קבע גם סעיף 7 בחוק, כי האגודות חייבות לבטח רק את הספורטאים המשתתפים בתחרויות.

מנגד מהווה סעיף 10 ב', בבחינת מס שפתיים לשיוויון האשה בחברה הישראלית. כמו במקרים רבים אחרים, הסעיף הזה, אוסר אפלייה בתקנוני האיגודים – אבל למעשה איננו שווה את הנייר שעליו הוא נכתב. אחרת לא ניתן להבין כיצד המחוקק הנאור לא שם לב עדיין לכך שבתקנון איגוד הכדורסל, למשל, קיים אי שיוויון הזדמנויות לנשים: אצל הגברים מותר לשתף שני שחקנים זרים בכל קבוצה ובליגה לנשים מותר לשתף שחקניות זרות רק בגביעי אירופה...

וזה עוד לא הכל: כנה כמה סעיפים בחוק הספורט הישראלי, אשר אינם ניתנים כלל לביצוע במציאות שלנו:

אינגרוף זה גם כן משחק... (איור של קורק ב"פרנקפורטר אלגמיינה")

• סעיף 6 דן באיסור של סימום. הייתי רוצה מאד לדעת היכן מתכוונים המחוקקים הנכבדים לבצע את "הבדיקות המידגמיות"? – בכל מדינת ישראל אין מעבדה אחת הבנויה למטרה זו. שלא לדבר על כך שגם צוותים מקצועיים מתאימים לבדיקות כגון אלו, טרם הוכשרו.

• אבל לא צריך להרחיק לכת עד לבדיקות המסובכות של סימום. סעיף 5 ג' קובע כי "הבדיקות הרפואיות ייערכו בתחנות לרפואת ספורט, ששר הבריאות קבע לענין זה". נשאלת השאלה אם המחוקקים נתנו בכלל דעתם למספר התחנות מסוג זה הקיים בארץ? כמה ספורטאים מסוגלות התחנות האלה לבדוק במשך שנה? – אגב, כל עוד רפואת הספורט לא תהווה שטח התמחות מוכר של רופאים במדינת ישראל, קשה להניח שיעמדו לרשותנו תחנות לרפואת ספורט במספר מתקבל על הדעת.

• סעיף 13 ה' מהווה ממש לעג לרש במציאות הישראלית של 1988: אותו סעיף קובע כי "השר (שר החינוך והתרבות) רשאי לקבוע תקנים למיתקני ספורט ולמכשירי ספורט במוסד חינוך, כמשמעותו בחוק לימוד חובה, התש"ט." ראשית לא מובן לי מה מנע משר החינוך והתרבות לקבוע תקנים כאלו בעבר? התשובה לשאלה זו היא פשוטה בהחלט: משרד החינוך והתרבות לא היה מעוניין לקבוע תקנים כאלה, שיחייבו אותו לצייד בתי ספר במיתקנים ובציוד ספורט. ומאחר שגם עתה השר הינו רק "רשאי" (ולא חייב) לעשות כן בעתיד – ספק רב הוא אם הדבר אכן ייעשה. קרוב לוודאי, שבתי הספר במדינת ישראל יוסיפו ליהנות גם בעתיד מהקצבה עלובה של כמה כדורים לשנה.

ניתן להצביע על נקודות תורפה נוספות בחוק הזה. מורגש היטב שאיננו עשוי מיקשה אחת, אלא מהווה שעטנז – מיני שאריות של חוק שיטתי, שהוגש בעבר לכנסת ושנתפרו מחדש.

אסתפק בהערה אחת ויחידה שנוגעת ללשון החוק: הסעיף הראשון בחוק הספורט דן בהגדרות ונאמר בו כי "ספורט או פעילות ספורט – (היא) פעילות משחקית, בין תחרותית ובין שאיננה תחרותית, אשר נדרש לה מאמץ גופני". הגדרה זו היא יוצאת דופן ומתבססת על אסכולה סוציולוגית מסויימת. לבני תמותה רגילים, אשר אינם מצויים בנבכי המדעים, ברור שקיימים משחקי ספורט לא מעטים (כגון: כדורגל, כדורסל, כדוריד, כדורעף, כדור־מים וכו') – אך אין זה מתקבל על דעתם לראות בפעילויות כגון איגרוף, התעמלות ושייט "פעילות משחקית"...

יתכן שהצדק היה עם אנשי ועדת הספורט של הכנסת ורשות הספורט, אשר שמחו על כך שהכנסת הואילה להתייחס בכלל לספורט בחקיקתה – אבל מצד שני, חייב להיות ברור להם ולאחרים שאסור לנוח על זרי הדפנה של חוק לא רציני זה – ומוטב להתחיל לסתום את הפרצות שנחשפו בו – ובהקדם. ■

מכתבים

הכדורגל הישראלי חולה

■ הכדורגל הישראלי הולך אחורה משנה לשנה. הנה כמה דוגמאות:

גידי דמתי, לשעבר קפטן הנבחרת, אמר בראיון לאחד העיתונים, שהכדורגל הישראלי ב־68', היה טוב יותר מזה של היום.

איך ניתן להסביר זאת, אם ב־68' היה הכדורגל בארץ חובבני, ואילו כיום הוא כמעט לגמרי מצועני.

איך יוסבר שב־67'־68', היו חדרי ההלבשה כמעט ריקים מציוד ספורט לעומת מה שיש שם היום; איך יוסבר שאז לא היתה מודעות לספורט אז כפי שהיא כיום; איך יוסבר שמבחינת התזונה הנכונה, יש הבדל עצום בין אז להיום, והשכר, רבותי השכר: אז לא קיבלו (כמעט בכלל) כסף בעד משחקים ו/או משחקי נבחרת ואילו היום...?

אז לא היו האיצטדיונים שיש היום, והציוד האלקטרוני שבשימוש הטלויזיה ושיש בו כדי לדובן את הפעילות.

לדעתי, הנסיגה בכדורגל תלה רק מסיבה אחת: עוון השבת. אין דבר חשוב יותר לעם ישראל מאשר השבת. אם מישהו הולך לעשות ספורט לשם ספורט, כמו שהיה לפני 20 שנה – ניחא. אבל אם הוא עושה ספורט לשם עסק בשבת, מרוויח כסף מהשבת – הרי שהוא פוגע בקדושת השבת, פוגע בעם ישראל.

הכדורגל בישראל, אמור להיות יותר טוב, יותר מתקדם, יותר טאקטי – אבל אין בו את התנופה; יש חיכוכים ויש מאמנים מסכנים, שעקב אהבת המשחק, סובלים השפלות והתבזות מדי שבת במגרשי הכדורגל. יש כאן שחקנים שיודעים את תורת הכדורגל – אבל צועדים אחורה.

אם לא היו מקיימים משחקי כדורגל בשבת, אלא רק במוצאי שבת או בימי שישי בצהריים, או ביום מוסכם אחר – היו פני הכדורגל בישראל אחרים לגמרי.

מדוע הכדורסל הוא ענף ספורט משגשג איכותית, יחסית לכדורגל? מדוע בו אין את ההשפלות וההתבזות שיש בכדורגל? מדוע מאמני הכדורסל אינם סובלים במקצועם כמו בכדורגל? מדוע גדל מדי שנה מספרם של חובבי הכדורסל, בעוד שמספרם של חובבי הכדורגל נמצא כל הזמן בקו ירידה (רק לפני שלושה שבועות נמנו אלפים בודדים של צופים בכל מגרשי הכדורגל בארץ) – וזאת למרות שיש כבר כמה איצטדיונים מפוארים?

לא תמינו, רבותי, אבל זה משום שמשחקי הכדורסל אינם נערכים בשבת... אני מציע ניסיון: שנה אחת נקיים את פעילות הכדורגל בישראל רק־לא־בשבת – ונראה מה יהיה.

ניסים בוקרה, כפר־סבא

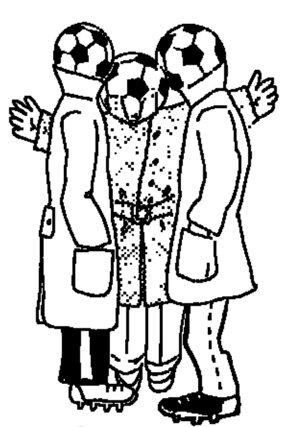

מועצת חכמי הכדורגל

רמה עלובה

■ במוצ"ש 19.11.88 נדהמתי לראות מעל מסך הטלויזיה ב"משחק השבת" תמונות מבישות מהכדורגל הישראלי. אני יודע שרמת הכדורגל בארץ למטה מבינונית; אני גם יודע שבכל קבוצה רק שחקן אחד או שניים שהם מעל לרמה הבינונית – אבל רמה כה עלובה לא ראיתי מימי.

ראינו שחקנים מסורבלים, רצים אחרי הכדור ללא תכלית ומנסים לפגוע האחד בחברו, עם ובלי כדור. ראיתי את השוער אנטמן פוגע בצורה ברוטאלית בשלומי מלכה. אנטמן ראוי לכל גינוי וגם לעונש מרתיע. כדורגל כזה גם אסור להראות בטלויזיה.

מדי יום א' מפרסמת העיתונות הישראלית תמונות ענק, גם בצבעים רועשים, של שחקנים מקומיים. אפשר לחשוב שמדובר בליגה האיטלקית... אבל האמת היא שהישראלים לא יודעים לשחק כדורגל; לא יודעים לעמוד במגרש, לא יודעים ללכת עם כדור, לא יודעים לתת פאס, לתפוס מקום; אין להם ראיית משחק, אין להם אהבת משחק והתנהגותם הספורטיבית גרועה.

אני מתפלא שעדיין יש משוגעים שמוכנים לפקוד את המגרשים ולשלם כל־כך הרבה כסף בעד ה"תענוג" המפוקפק.

אני מציע איפוא להפסיק כל השקעה בכדורגל ולהפנות את המשאבים לענפי ספורט אחרים: כדורסל, טניס, כדורעף, כדוריד, שחיה וכו'.

רק לא הכדורגל הזה – ולא על מסך הטלויזיה!

יהודה עמאר
(לשעבר שוער הפועל בשנות ה־50 וה־60)

קליטה מהירה

יוזף פרקש, שוערה של הפועל ר"ג – חלק מ"הפלישה ההונגרית" לכדוריד הישראלי ■ איך נותר הקשר עם ישראל? מהי תרומתו לקבוצה? מה הוא חושב על הכדוריד שלנו? ■ איך הוא משווה בינו לבין זה שעזב מאחוריו ב"ארץ הצ'ארדאש"

עוזי כדר

1988 תיכנס להסטוריית הכדוריד הישראלי כ"שנת הפלישה ההונגרית". יאנוש ארדויאן, כנתמנה לא מכבר מאמן נבחרת ישראל הוא הונגרי; יוארשנטי קונירובה, מאמנת קבוצת הנשים קרית־שרת/חולון היא הונגריה; אהרון סגדי, שופט, הוא הונגרי ויוזף פרקש – שמאז בואו לכאן גם שינה מאוד יסודי את יחסי הכוחות בכדוריד שלנו – הוא מוודאי ובוודאי הונגרי.

פרקש, שוער הפועל ר"ג, בן 32, 190 ס"מ, נולד בבודפשט ופרט לעיסוקו בכדוריד נושא עמו עוד מה וכמה תעודות שמעידות על כישוריו המגוונים: סיים בהצלחה קורס מאמני כדוריד בהונגריה, הוא בוגר הפקולטה למתמטיקה ומפעיל מחשבים.

בן 13, ב־1969, החל לעסוק בכדוריד, בקבוצת קיזולנר. כשבגר עבר לסגד. עד מהרה נתגלו כישוריו המקצועיים: גובהו, ומבנה גופו האתלטי אפשרו לו להצטיין בשער, במיוחד בזריקות מהאוויר הקצרים, מעמדות הקיצוני, מ־6 מטר ומעמדת הפנדל. נתגלה גם כבעל חושים בריאים ותגובות מהירות – ולמרבה הפלא דווקא מטווחים ארוכים. בזריקות מ־9 ו־10 מטר איננו מצטיין.

הרגשת בטחון

מקצועית, נקלט פרקש מהר מאד בהפועל ר"ג והוא מתאים לקבוצה כמו כפפה ליד. במושגים ישראליים ר"ג בהחלט קבוצה טובה, אלא שבשנים האחרונות לא זכתה להגשים את חלום האליפות משנה אחת: היא חסרה שוער בעל שיעור קומה. עתה, כשמאחורי אמיר גרא, רזי סומך, גדעון מחמר ויורם זלינגר עומד פרקש "יש לנו הרגשה שנה וביטחון ביכולתו לעצור כדורים שהצליחו להתגנן מבין ידינו או נעליהם", הם אומרים.

בעמידתו בשער הוא מפגין רוגע, ריכוז ובטחון ביכולתו ומשרה כל זאת על חבריו. יחד עם זאת הוא צנוע וכשחבריו חולקים לו שבחים על יכולתו והופעתו, הוא ממהר להסיט את ה"פירגון" לידידו הטוב ושוער המשנה, גל גורודינסקי.

בהפועל ר"ג מתחילים עתה לדבר על אליפות וגביע גלויה. פרקש: "אם נבקיע בכל משחקינו שער אחד יותר מהיריב, נוכל כולנו לשיר בהתלהבות: "We Are The Champion".

איך נוצר הקשר עם ר"ג?

לראשונה פגש פרקש את הפועל ר"ג לפני כשנתיים, כששיחקה בגביע אירופה. הקשר הראשון עמו בטלפון. הוא הציג עצמו כיהודי שמעוניין לעלות לישראל ולשחק בה כדוריד. "תחילה לא הבנתי אותו כהלכה", אומר בני קמינר, יו"ר הפועל ר"ג "חשבתי שהוא מעוניין לשחק עם קבוצתו בישראל, לכן היפנתי אותו למזכיר איגוד הכדוריד, שלמה פונר, שיטפל בבקשה. לאחר זמן מה פנה אלי תושב אשקלון ואמר כי קרוב משפחה של השוער פרקש מהונגריה, שמעוניין לשחק בהפועל ר"ג.

מאותו רגע לקח על עצמו קמינר את הטיפול בשחקן ההונגרי ושמר על קשר מכתבים איתו. כשנוכחתי לדעת שכוונותיו רציניות באמת, נסעתי אליו במיוחד להונגריה והתרשמתי מכנותו. הוא עשה עלי רושם חזק כאדם וכספורטאי. קבוצתו לא היתה מוכנה לשחררו מיד וביקשה לאפשר לה למצוא שוער מחליף ורק אז לשחררו. הם אמרו שיש להתחשב בזה, כי הוא תרם למעלה מ־10 שנים לקבוצתם. הסיכום הראשוני עמם היה שפרקש יגיע לארץ ואם יתאקלם יפה – ישאר. אם לא – יחזור. למרבה הפלא, התאקלמותו היתה מהירה־יותר משחשבנו. נכונותו לעבור את כל התהליכים המייגעים של עולה חדש, נטעה בנו את ההרגשה שמדובר באדם רגיש ובעל אופי נוח."

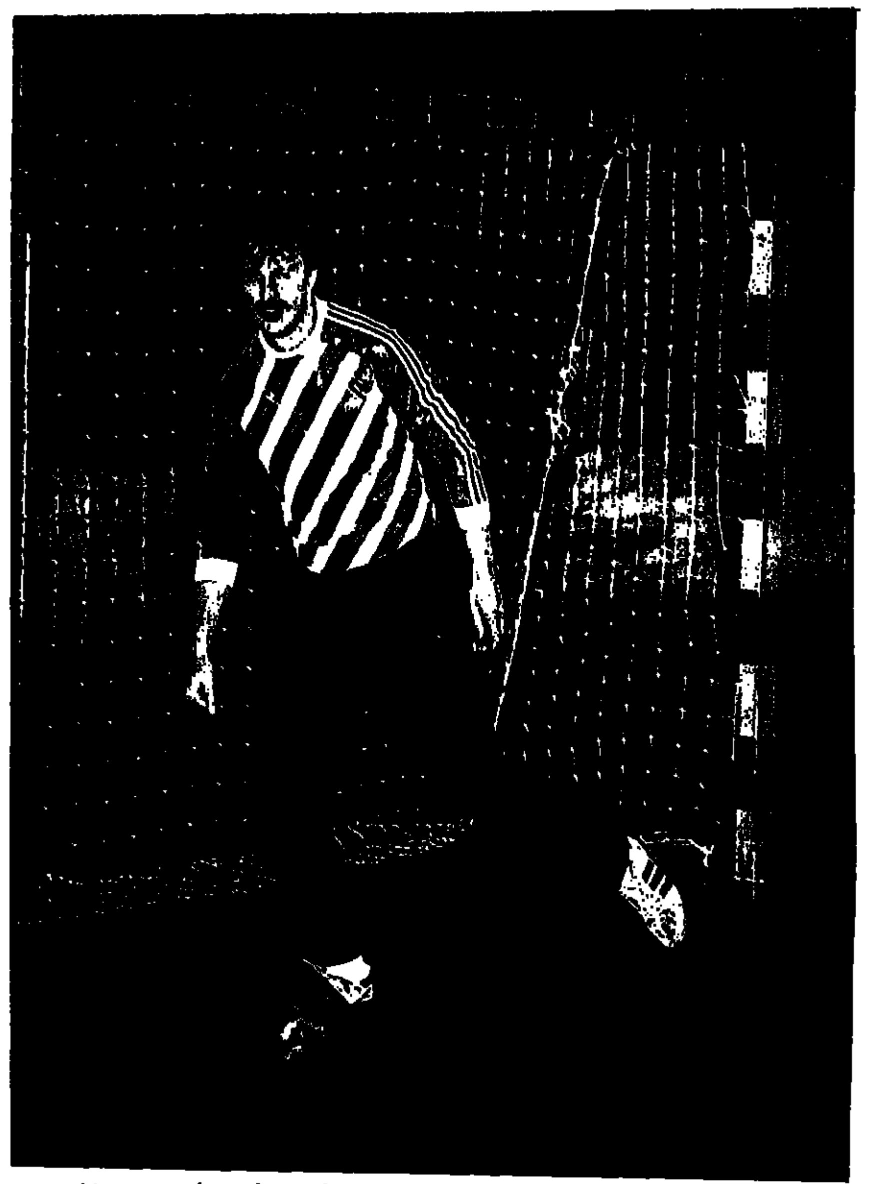

פרקש בשער הפועל ר"ג. השאיפה המיידית: ללמוד את השפה ולהיות אלוף (צילם: עדי אבישי)

– מה ההבדל בין הכדוריד הישראלי להונגרי?, שאלתי את פרקש.

"הכדוריד ההונגרי, ענה, יותר אגרסיבי מהישראלי. בהונגריה מתייחסים לכדוריד כאל מקצוע לכל דבר. שם הם מקיימים עשרה אימונים בשבוע, עבודת ההגנה בהונגריה מעולה, כיוון שרמת השוטרים' (שחקני הקו האחורי) גבוהה, וכל זריקה שלהם מתחום ה־9 מטר, היא שער וודאי.

"לעומתם, הישראלים אינם אוהבים את עבודת ההגנה, אולי משום שאינה נעימה. הם מעריפים 'מבצעי ראווה' בהתקפה וגם אם אותו 'מבצע' אינו הסתיים בשער – אינם מתרגשים. גם כשהקבוצה מפסידה אין השחקנים מתרגשים יתר על המידה ולוקחים את ההפסד בקלות".

על מכבי והפועל ראשל"צ, נושאות הדגל בכדוריד הישראלי, אומר פרקש: "הן מתאמנות ברצינות יותר מכל שאר הקבוצות וגם התשתית בשני המועדונים בריאה. ישנן מחלקות נוער גדולות וטובות – דבר שמאפשר להן להכין שחקנים ולשלבם בקבוצה הבוגרת. לקבוצות הראשוניות שוערים טובים". את דורון דיין מהפועל ראשל"צ פרקש זוכר היטב.

– מהן תוכניותיך?

"המטרה העיקרית שלי, עתה, היא ללמוד עברית – אחר כך הכל אפשרי ופתוח. אני מעוניין לשחק כדוריד עוד כמה שנים ולאחר מכן לנסות ולהשתלב כמאמן, לעזור ולקדם את הכדוריד הישראלי".

לפני שנפרדנו ביקש להודות לכל אלו שעזרו לו להגיע לישראל ולהיקלט בה, במיוחד יצחק אלישיב מאזור, בני קמינר ושמואל זילברמן מהנהלת הפועל ר"ג, חבריו לקבוצה ובמיוחד משפחת גרא שהרעיפה עליו חום ולבביות. ■

תעודת זהות

נולד: 14.6.56
גובה: 190 ס"מ
משקל: 92 ק"ג
שיער: בלונדיני
אוהב: סרטים בטלוויזיה
שונא: חומוס
תחביב: לגדל דגים באקווריום
שאיפות: ללמוד עברית ולזכות כאן באליפות.

אל תיתן לי למות, קני

זהו הסיפור המיוחד במינו של קן בארלו, כיום כוכב ת"א, שטרם סופר. כמעט סוד אישי, הנחשף כאן לראשונה ■ זה אירע לפני כשנתיים, ב־26 באוגוסט 1986, חצי שעה אחרי חצות. קן בארלו, בוגר טרי של מיכללת נוטר דאם והיום כוכבה של אלופת ישראל המשתתפת בגביע אירופה, ודייויד ריוורס, ה"פוינט־גארד" של קבוצת המיכללה והיום מחליפו של מג'יק ג'ונסון בלייקרס מהנ.ב.א., נסעו יחד במכונית מסחרית בכיוון לקמפוס ■ מכונית אחרת נכנסה לצומת שלפניהם – וקפאה באמצע. בארלו בלם ושבר הגה מלא הצידה ■ ההמשך היה עלול לעלות לשני הכדורסלנים המוכשרים להפליא, בקריירה שלהם ואולי בחיים ■ סיפור אישי – בגוף ראשון

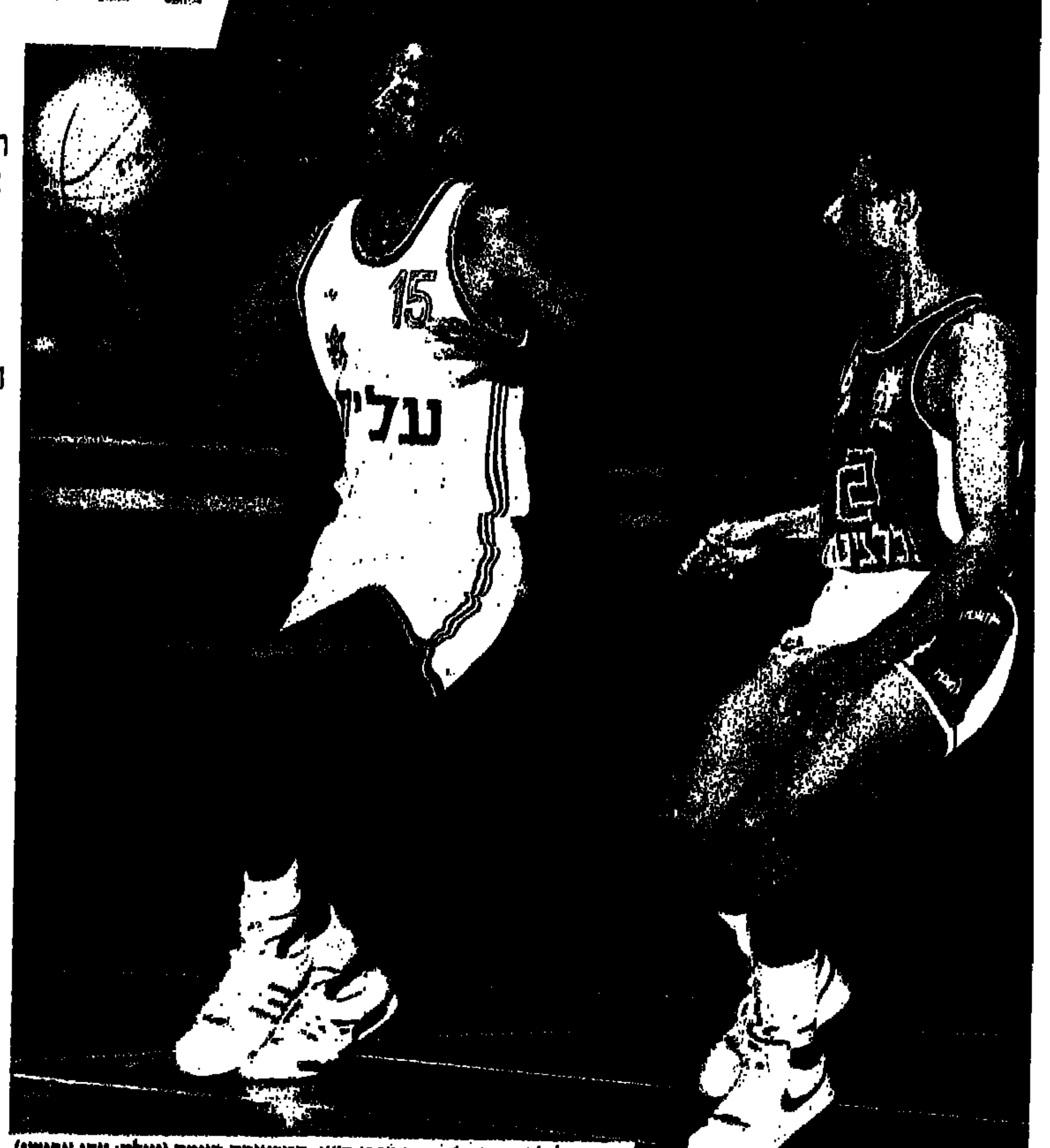

קני בארלו (עם הכדור), במדי מכבי ת"א. הטראומה קיימת (צילום: עדי אבישי)

מאת קן בארלו
כפי שסופר לעפר שלח

דייויד ריוורס ואני היינו חברים טובים, אולי הטובים ביותר בקבוצה. הוא פתח בחמישיה מהרגע שהגיע למכללה, ואני שיחקתי יחד אתו שנתיים וסיימתי את הלימודים זמן קצר לפני כן.

נבחרתי על ידי הלייקרס בסיבוב הראשון של הדראפט, ואחרי שהם העבירו את הזכויות שלי לאטלנטה הוקס, היה הסוכן שלי עסוק במו"מ עם אטלנטה. קיבלתי אז גם הצעות מאירופה, והתכוננתי לחתונה שלי, שבועיים לאחר מכן. שנינו עבדנו אצל חבר שלנו, שהיה לו עסק של קייטרינג, והשגנו מכונית מסחרית כדי להעביר את החפצים של דייב לחדר החדש שלו בקמפוס. שיחקנו כדורסל כל הערב ויצאנו לדרך די מאוחר.

הדרך היתה דרך כפרית של שני נתיבים, עם מהירות מקסימלית מותרת של 90 קמ"ש. נהגתי קצת יותר מהר, אולי מאה. התקרבנו לצומת עם דרך צדדית, בלי רמזורים. נהג אחר יצא מן הדרך הצדדית, ניסה לחצות לפנינו ונעצר באמצע הצומת.

היינו קרובים אליו מאד, ולכן בלמתי ושברתי עם ההגה הצידה, בנסיון לעקוף אותו מהצד. המכונית עברה לשוליים, הבלמים ננעלו, הגלגלים החליקו על החצץ – והמכונית התהפכה. נפלנו מראש גבעה, המכונית התהפכה כמה פעמים ונעצרה לבסוף כמעט מאה מטרים מן הכביש. 100 קמ"ש לא נראים כמו מהירות גבוהה מדי כשאתה נוסע, אבל כשהמכונית מאבדת את השליטה, אתה מבין כמה מהר אתה נע בעצם. למזלנו, צלע הגבעה היתה רכה ומכוסה דשא. מחצנו גדר עץ על הצלע ונעצרנו לבסוף בתוך שדה של מישהו.

חמש שניות ארוכות מאד

כל העסק לא לקח יותר מחמש שניות, אבל לי זה נראה כמו הרבה זמן. אני זוכר שחשבתי "בבקשה, בבקשה אל תיתן לי למות" בזמן שהגוף שלי טס למעלה ולמטה בתוך המכונית. הראש שלי פגע באחת המנורות במכונית ואני מצאתי את עצמי מקופל מתחת למושב האחורי. לשנייה אחת היה נדמה לי, שאני מת ושככה זה נראה, אבל דווקא הכאב בראש שלי החזיר אותי מהר למציאות וחשתי הקלה גדולה על שזה נגמר. הייתי כל כך מרוגש שלא הרגשתי אם נפגעתי בעוד מקום. המחשבה הבאה שלי היתה על דייויד, והתחלתי לחפש אותו.

ידעתי שהוא צריך להיות בפנים, אבל הוא לא היה שם. המחשבה המבהילה הראשונה היתה שהוא מתחת לגלגלים, ונסיתי מייד לצאת החוצה. הדלתות היו מעוכות, והצלחתי לצאת רק דרך השמשה הקדמית, שהיתה שבורה לגמרי. קראתי לו והוא ענה לי מצד הדרך, כמה מטרים מן המקום בו התדרדרנו. הייתי רחוק ממנו כשמונים מטרים, אבל שמעתי אותו בבירור.

דייויד סיפר לי יותר מאוחר, שכשהתקרבנו למכונית השנייה, הוא ניסה לעבור למושב האחורי כדי להימלט מהמכה של ההתנגשות. כשהרכב התהפך, הוא טס החוצה דרך השימשה הקדמית וכך הוא גם נחתך. הוא לא זוכר איך עף החוצה, רק איך מצא את עצמו פתאום על הגב. אבל בזמן שרצתי והתקרבתי אליו, הייתי בטוח שהוא בסדר. חשבתי שאולי שבר משהו, אבל לא התכוננתי למה שקרה באמת.

הוא שכב על הגב בצורה משונה, עם הרגליים למעלה, מקופלות לכיוון החזה שלו. לא הבנתי למה הוא שוכב כך, ולא רציתי לחכות עד שיתאושש. נעמדתי מעליו ואמרתי לו: "יישר את הרגלים שלך, ואני אעזור לך להתרומם. לא נראה לי שנוח לך ככה". הוא אמר בסדר וניסה ליישר את הרגליים, כי אבל זה הכאיב לו והוא נעצר. לא ראיתי שום דם, כי הדם זרם מהצרדים של הבטן שלו ואני עמדתי מעליו. התכופפתי אליו והרמתי את החולצה שלו.

כמו בתמונות בבית הספר

הזכוכית חתכה את הבטן שלו חתך עמוק מצד לצד, ואני יכולתי לראות בבירור באור הירח את המעיים והאברים הפנימיים שלו. זה נראה כמו התמונות בשיעורי ביולוגיה, או כמו החיות שהיינו מנתחים בבית הספר. כל האברים הפנימיים היו שלמים לגמרי, וראיתי איך הם נעים למעלה ולמטה כשנשם. המעיים שלו היו מקופלים בצפיפות כמו בתמונות, ונראה היה שאם יימתחו פתאום ייגעו

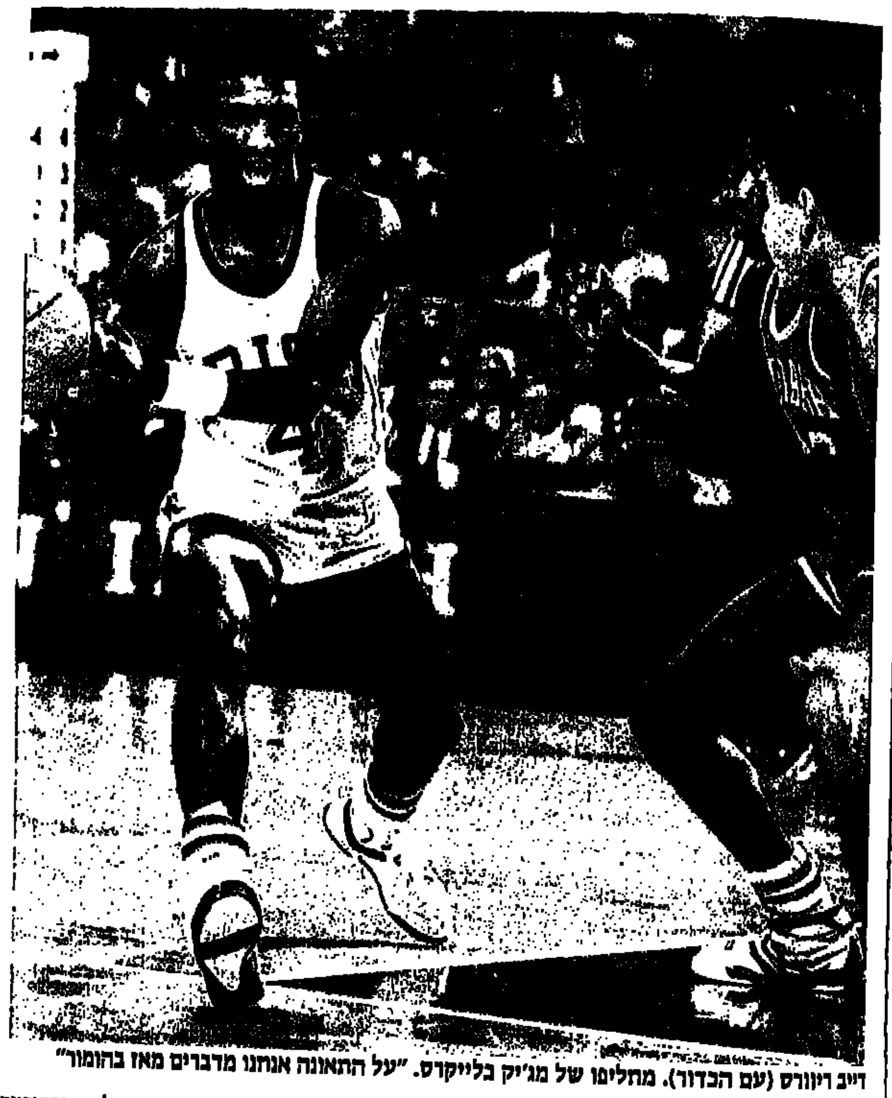

דייב ריוורס (עם הכדור). מחליפו של מג'יק בלייקרס. "על התאונה אנחנו מדברים מאז בהומור"

לאורך קילומטר.

נבהלתי נורא, אבל מה שהחזיק אותי היתה העובדה שדייב דיבר אלי. חשבתי שאם הוא מדבר הוא בסדר, וחוץ מזה הייתי צריך לדאוג לו. האיש במכונית האחרת יצא ממנה והתקרב אלי, ואני אמרתי: "החבר שלי נפגע קשה. תלך ותשיג עזרה". הוא אמר שהוא גר קרוב ומייד יביא עזרה, אבל היה כל כך המום שעבר על פני הבית הראשון והמשיך לנסוע. קמתי ורצתי אל הבית, שהיה בערך חמישים מטרים משם.

בבית חייגתי מספר טלפון למקרי חירום ודיווחתי על התאונה. כשחזרתי, האיש במכונית האחרת היה עדיין מעבר לפינה ולא ברור לי מה עשה, ואני ניגשתי אל דייויד. עברו בינתיים בערך עשר דקות, ודייב הבין בינתיים שהוא לא מסוגל לקום והתחיל לפחוד שהוא הולך למות.

דייויד עזב אותנו ועכשיו הוא מת שם

אני זוכר שעמדתי מעליו, דיברתי אליו ובכיתי קצת. בעצם בכיתי די הרבה. הוא התחיל להתפלל ואני התפללתי יחד איתו. רציתי שהאמבולנס יגיע כבר, רציתי שהכל ייגמר וששוב יהיה בסדר. דייויד שכב ככה עם הרגליים למעלה ודיבר אלי: "אל תיתן לי למות, קני", הוא אמר. "אל תיתן לי למות". אני לא בטוח שהוא באמת חשב שהוא הולך למות, אבל הוא ניסה להתמודד עם המצב שלו. אני זוכר ששאלתי אותו אולי מאה פעם אם הוא בסדר, ובסוף הוא אמר: "אולי תעשה לי טובה ותשתוק? כבר שאלת אותי את זה".

חברה שלנו עברה בדרך לידינו, ושלחתי גם אותה להביא עזרה. היה נדמה לי ששום דבר לא קורה מהר מספיק. לבסוף האמבולנס והמשטרה הגיעו. החובשים טיפלו בדייב, השוטרים שאלו אותי איך זה קרה ואחר כך נכנסתי לאמבולנס ונסעתי יחד איתו לבית החולים. רק באמבולנס שמתי לב שיש לי כאבים בגב וברגל.

כמה שבועות לאחר מכן דייויד סיפר לי שבזמן ששכב בצד הדרך, ירדה עליו פתאום ההכרה שהוא הולך למות בצד של איזה כביש דפוק באינדיאנה. הוא נזכר שלא אמר שלום למשפחה שלו בניו ג'רסי, ושהם יחשבו "הנה, דייויד עזב אותנו והלך למקום רחוק ועכשיו הוא מת שם". הוא אמר שהיה מאד מאוכזב שככה זה קורה לו.

בדיקת אלכוהול לפני הטיפול

הגענו לבית החולים, ושם התברר שיש לי פצע די רציני ברגל. זה לא היה חתך כמו של דייב, אלא כאילו מישהו נשך לי חתיכה מהרגל. היה צורך להביא מנתח פלסטי שיטפל בזה, וזה לקח די הרבה זמן. בינתיים הייתי צריך לעבור לפחות שתי בדיקות דם ובדיקת שתן, כדי לברר אם הייתי שתוי. אני חושב שאפילו לדייב עשו בדיקה כזאת, למרות שהוא בכלל לא נהג ולמרות המצב שלו. זה לקח יותר זמן לבדוק אותי מאשר לטפל בי, ואני חשבתי שקודם צריך לדאוג לרגל שלי ורק אחר כך לבדוק אם שתיתי.

יש בארה"ב מודעות גדולה מאד לבעייה של נהגים שיכורים, אבל מבחינתי זה היה די מעצבן, כי ידעתי שלא שתיתי ורציתי שיטפלו בי. יותר מאוחר, כשהודיעו על התאונה בחדשות, אמרו כי האפשרות שהסיבה היתה אלכוהול או סמים – טרם נסגרה, וזה הכאיב במיוחד למשפחה שלי. אני יודע שכשקורים דברים כאלה לספורטאים, מייד חושבים על שתייה או סמים, אבל כשזה קורה לך וזה לא נכון – אתה מתרגז. נראה היה כאילו לאנשים איכפת פחות אם אנחנו בסדר, ויותר אם היינו שיכורים או מסוממים.

אחרי ארבע שעות יצא הרופא שטיפל בדייויד, ואמר לי שהיה לו הרבה מזל. הזכוכית חתכה את שרירי הבטן שלו לגמרי, אבל האברים הפנימיים לא נפגעו בכלל. הרופא היה צריך רק לנקות אותם מהלכלוך והדשא שנכנסו פנימה, והוא קיווה שאכן ניקה הכל. שנה יותר מאוחר היו צריכים לעשות לו עוד ניתוח כדי לתקן את הצלקת הפנימית מהניתוח הראשון, אבל היה ברור שהוא יהיה בסדר.

שיקום מהיר בתוך בריכה

אז התחלתי לחשוב על הקריירה שלו ואם הוא יוכל לחזור ולשחק. הרופא אמר, שאולי יהיה צורך להצמיד לו שקית לעשיית צרכים, ואני חשבתי שזה לא בדיוק ציוד מסייע לשחקן כדורסל. אבל אחרי שחזרתי מהחתונה שלי בניו ג'רסי, הוא כבר התאושש. הוא היה בבית החולים רק שלושה שבועות ואחר כך עבר לבית החולים באוניברסיטה והתחיל מייד בתכנית שיקום. הוא עשה תרגילים מיוחדים בתוך בריכה, כדי לחזק את שרירי הבטן שלו, והצליח לחזור לכושר במהירות. בהתחלת העונה הבאה הוא כבר היה מסוגל לשחק כמה דקות ובאמצע העונה – חזר לחמישיה.

זמן לא ארוך אחרי התאונה התחלתי לשחק באיטליה, והייתי צריך להתרגל לנהיגה האיטלקית. אני מחבב את האיטלקים, אבל הם נוהגים די מהר ובזמן ההוא, זה לא שימח אותי. בהתחלה לא נהגתי בכלל, והייתי יושב ליד אשתי במכונית. כל הזמן הייתי מסתכל מזווית העין לראות אם מישהו חוצה את הצומת, וכל התקרבות של מכונית אחרת, היתה מקפיצה אותי. לפעמים היו לי הבזקים של התאונה כשמכונית היתה נכנסת לכביש לפנינו, וכמה פעמים גם חלומות וסיוטים. היה לי סיוט אחד שבו ראיתי את התאונה מתרחשת כשברכב שלנו לא רק דייב ואני, אלא כמעט כל הקבוצה מנוטר דאם – וזה היה כל כך חי שאמרתי לעצמי: "לא יכול להיות שזה קורה לי עוד פעם", והתעוררתי כמעט בפניקה.

כשהגעתי למילאנו לא יכולתי להתאמן בגלל הפגיעה ברגל, ולכן כל שחקני הקבוצה ידעו על הסיפור. אני זוכר שדיברתי עליו עם בוב מקאדו כמה פעמים.

כאן בישראל לא הרבה אנשים מכירים את דייב ואני לא מרבה לדבר עליו. מבחינתי זה דבר שקרה – ונגמר בדי הרבה מזל.

דייב אמר לבוחן: "הוא עשה לי את זה"

היחסים ביני לבין דייויד נשארו קרובים מאד. אני יודע שהוא לא מאשים אותי והוא חושב שעשיתי כל מה שיכולתי. גם הידיעה שהוא בסדר ואין לו שום בעיות, מקילה על העניין. אנחנו לא מדברים הרבה על התאונה, ואם כן, זה בדרך כלל בהומור. היינו הקייץ ביחד במבחנים לנבחרת האולימפית, ועמדנו ביחד בתור לבדיקה שבה היינו צריכים להוריד את החולצות. הרופא הסתכל על הצלקת ונדהם: "מה קרה לך?" הוא שאל, ודייב הצביע עלי ואמר "הוא עשה לי את זה".

תמיד הייתי בחור שקול והשתדלתי להסתכל על דברים בפרספקטיבה הנכונה. אבל אחרי שקורה לך דבר כל כך מפחיד, אתה לומד לקחת הכל יותר לאט. אם אני עושה משהו שנראה לי קצת משוגע, אני משתדל לעצור את עצמי בזמן. זה גם עזר להסתכל על הקריירה שלי מזווית אחרת.

מעט מאד אנשים זוכים לשחק כדורסל מקצועני – כמה מאות מתוך המיליונים שחולמים על זה בארה"ב – ואני בר מזל שאני אחד מהם, ועוד יותר בר מזל מפני שנחלצתי כך מהתאונה. הדברים שלא הולכים לי, לא גורעים מן המזל הזה. כשאני בתקופה לא טובה על המגרש, או כשאנשים מדברים אתי על העובדה שנבחרתי לנ.ב.א., אבל אני משחק באירופה, אני מסתכל על זה קצת אחרת. אני זוכר שהייתי יכול לאבד את הכל בתאונה ההיא, ואני חושב על המזל המיוחד שהיה לי. ■

התקוות הגדולות

טורניר החורף הבינלאומי לנבחרות נוער
THE WINTER INTERNATIONAL FOOTBALL TOURNAMENTS

בעוד חמישה ימים יחל בישראל מפעל הכדורגל הגדול ביותר שאורגן כאן מעולם: 20 נבחרות אורחות בטורניר החורף הבינלאומי ה־14 לנוער ונערים ◻ הפעם יש גם ציפיות גדולות מהנוער המקומי – והמומחים אומרים שיש להם על מה לבסס הערכות אופטימיות אלו ◻ מי השחקנים הבולטים? מה הם אומרים? ◻ הטורניר הוא גם שלב הכנה חשוב לשתי הנבחרות העיקריות, למשימות האירופיות שלהן

אלכס פרלסמן וניר ישף

מאמן הנערים אמנון רז: "הדגש הוא על צבירת נסיון"

מאמן הנוער שלמה שרף: האכזבה מ"הנדנדה" בקבוצות

דומה כי שום טורניר חורף בין־ארצי לנבחרות נוער בכדורגל, שהתקיים בישראל מאז 1974, לא הניב בחובו כל כך הרבה תקוות וציפיות לגבי הצלחתה הצפויה של הנבחרת המארחת, כפי שמניב הטורניר ה־14 במספר, שיפתח ביום ג' בשבוע הבא. זה יהיה מפעל הכדורגל הגדול ביותר, בהיקפו שנערך בישראל אי פעם.

על פי הערכות אנשי המקצוע שלנו עתידה נבחרת נוער א' של ישראל, להוות את המוקד האטרקטיווי בשבוע המשחקים. מעולם לא הציגה ישראל קבוצה צעירה שבה מספר כה גדול של שחקנים בעלי ניסיון בין־ארצי, כפי שנמצאים עתה בנוער א' (ילידי אוגוסט 1970 וצעירים יותר). זו אמורה להיות בימה אידאלית ליישם את מה שצברו מרביתם בעשרות משחקים בין־ארציים, בנבחרות הנערים והנוער.

אפילו המאמן שלמה שרף, שבדרך כלל נזהר מהתחייבויות מוקדמות, התבטא באמצעי התקשורת כי המטרה המוצהרת שלו היא להוליך את נוער א' לזכייה בבכורה.

נסיון בין־לאומי

ימים אחדים לפני יריית ההונקה למפעל, נאות שרף להסביר על מה מבוססת האופטימיות שלו: "זו נבחרת מאד מגובשת, ששחקניה נמצאים יחד כמה שנים. יש להם הרבה ניסיון במשחקים בין־ארציים. כמעט כל השחקנים משתייכים לקבוצות הבוגרות באגודותיהם, בלאומית ובארצית".

עם זאת, שרף מאוכזב מעט מכך שמיקצת מתניכיו מתנדנדים בין ההרכב לספסל המחליפים. מבחינתו האנוכית, היה עדיף שיצחק זוהר (מכבי ת"א), אורן מוהרר (כפר־סבא), דרור אהרונוב (חולון), דני ניראון (הפועל פ"ת) וצחי אלטיט (באר־שבע) היו מוסיפים מדי שבת 90 דקות משחק למאזנם.

שרף מרוצה מכך שהשוער רפי כהן מהפועל פ"ת מציג באחרונה בטחון במשחקי קבוצתו (כפי שהיה ביום ו' שעבר בצפרירים חולון). כהן תפס מקום בהרכב הנוער במהלך טורניר קדם גביע העולם, במאי בארגנטינה, שבו דורגה ישראל שלישית בבית (שתי הראשונות עלו לשלב הבא). אז עוד היה שוער הפועל אילת.

עוד מציין המאמן את התקדמותו של חלוץ תכח מכבי ר"ג אלון חרזי, המתפקד בנבחרת כמגן. חרזי לא השתתף בטורניר בארגנטינה, כמו קשר הפועל ת"א יוסי אבוקסיס, מגן שעריים דני אלברט וחלוץ בית"ר ת"א נדב אביטל, שצורפו למיסגרת בתחילת העונה. מ"הארגנטינים" אמרו שלום לנוער א' המבוגרים יותר, ביניהם כדורגלני ההרכב הפותח שרון צופין, משה בן־הרוש וסתיו אלימלך.

אבל השלד החשוב נשאר: הקפטן והבלם האחורי רן בן־שמעון, הבלם הקדמי רואי חדד, הקשרים טל בנין, זוהר ואהרונוב והחלוצים מוהרר וגיל סספורטס.

השלד לאולימפית

אומר בן־שמעון: "אנחנו מאוד מגובשים, וכל אחד מאיתנו מכיר את חברו בתחתונים ובגופיה, כי אנו יחד כבר כמה שנים. עברנו הרבה מאוד משחקים בין־ארציים, אפילו יחסית לכדורגלנים האירופים. ושמחנו לשמוע משרף ובנדורי כי אנו נהיה השלד של הנבחרת האולימפית הבאה, שתשתתף במשחקים לקראת אולימפיאדת ברצלונה".

נבחרת הנוער זכתה בבכורה בטורנירים היוקרתיים בהונגריה ובפורטוגל, ועלתה לטורניר הגמר האירופי לנבחרות נערים. "לפני שנה זכינו במקום הרביעי בטורניר החורף בארץ. השנה אנו מקוים להשיג מדליה" – כך רן.

נבחרת נוער ב', המודרכת כאחותה הבוגרת בידי שרף, תהיה הצעירה ביותר שתשתתף בטורניר החורף. שחקניה הם ילידי אוגוסט 71' וצעירים יותר. למעשה, זו נבחרת הנערים של אשתקד. במיסגרת הנוער היא לא צברה עדיין ניסיון בינלאומי. אמנון רז, שאימנה במסגרת הנערים, טוען כי הקבוצה תשתפרה במחצית השנה האחרונה ומשחקת כדורגל מהנה, טכני וקבוצתי. הוא צופה לשחקניה עתיד וורוד, ולדבריו יתכן שיפתיעו כבר בטורניר הקרוב.

שרף לא רואה את המקום הראשון בטורניר החורף כיעד מרכזי לנוער ב': "נכון שאנו עוסקים בספורט תחרותי והמטרה היא מקום ראשון בכל טורניר – אולם בעבודה עם בני ה־17 אני רואה מטרה לשלבם בקבוצות הבוגרות ואחר־כך בנבחרת הבוגרת. עליהם לצבור ניסיון בינלאומי גדול עד כמה שאפשר". למרות זאת אומר שרף: "נעשה את המקסימום כדי להצליח".

צמד הק[illegible]ן מוהרר (פיסין) [illegible]ק. כסיס [illegible]ת

שוער הנוער רפי כהן. שרף מרוצה מיכולתו בלאומית

רק לא בשר תותחים

שרף טוען כי הטורניר יהווה הכנה מצויינת לקראת אליפות אירופה בשנה הבאה: "אנו משחקים נגד נבחרות מעולות בעלות פוטנציאל גבוה מאד. זו הכנה מצויינת. הקבוצה הזו יודעת כדורגל ומשחקת חיובי ואני מקווה שזה יבוא לידי ביטוי בטורניר". המאמן משוכנע כי חניכיו לא יהוו בשר תותחים, ולראיה הוא מציין את שני הנצחונות שהשיגו במשחקי אימון על נוער א'.

אם דיקות משחק בליגה הלאומית הם קנה המידה; אזי השחקנים הבולטים בנבחרת הם: ארצי ששון, הקשר הנסוג של הפועל ירושלים (מסוגל לתפקד גם כבלם קדמי); ורן חפיף, הקשר מצפרירים חולון. השוערים, יצחק קורנפלד מהפועל ירושלים ואלימלך שביט ממכבי ת"א, הם כאלה שניתן לסמוך עליהם. תהיה ביניהם תחרות בריאה על חולצת ההרכב. בקישור בולטים אייל ברקוביץ והקפטן יניב כהן, שניהם ממכבי חיפה; וניר שרצקי ממכבי ת"א בהתקפה מככבים אלון מזרחי מבני יהודה ועופר ראובן ממכבי יפו.

כוכבי נבחרת הנערים: עמיר תורג'מן, השוער שרון כהן ועופר טלקר. רז אומר: אנחנו מסוגלים לנצח את הולנד"

שלושה משחקני נוער ב': יניב כהן, ארצי ששון ורן חפיף. הצעירים ביותר בטורניר

נבחרת הנערים, המודרכת בידי אמנון רז, מתכוננת לגומלין עם הולנד, במארס במוקדמות אליפות אירופה. כיוון שנתגלו כמה ליקויים במשחקה נגד ההולנדים, הוזמנו 8 שחקנים חדשים, מתוכם ישולבו 3־4 בטורניר החורף.

עוד מבחנים

רז: "בחודש האחרון חיפשנו במשחקי הליגה מספר שחקנים שאולי פיספסנו. הזמנו 8, ושישה מהם השתתפו במחנה האימון בוינגייט, בחנוכה. הם ינוסו במישחקי המבחן ואז אקבע מי ישתתף בטוניר".

כעמיתו שרף, סבור גם רז כי המקום הראשון בטורניר איננו היעד המרכזי: "מקום ראשון זו שאיפה בכל טורניר, אך אני רואה את הדגש בנתינת נסיון נוסף לשחקנים ומבחנים לשחקנים החדשים, שעדיין לא שיחקו במשחקים בינארציים".

הנבחרות שעימן תתמודד נבחרת הנערים בבית המוקדם בטורניר הן: הונגריה, מלטה, קפריסין ושוודיה. למעט הונגריה, אף נבחרת לא מוכרת לרז. "ניצחנו אותה בהונגריה 5–0, אולם למרות זאת אני סבור שהם יכולים להפתיע".

עד להתמודדות מול ההולנדים צפויים לנערים עוד מבחנים. בתחילת פברואר תצא הנבחרת לטורניר בפורטוגל ובסופו של אותו חודש, תקיים שני מישחקים בינארציים עם דנמרק וגרמניה.

רז: "מספר המישחקים, 15־18, שהשחקנים הללו יצברו צריכה להוות מנה שנתית קבועה לרכישת נסיון".

על המשחק בהולנד אומר רז: "הכל פתוח. תיקו (1–1) במשחק כל־כך חלש (שהיה בישראל) נותן עידוד שבמשחק טוב שלנו, אנו מסוגלים ויכולים לנצח".

על שלושה משחקניו הבולטים אמר רז: השוער שרון כהן (מכבי יפו) "הוא שחקן יציב מאד שאני תולה בו תקוות לעתיד". על המגן עופר טלקר (עירוני אשדוד): "אחד משחקני ההגנה היציבים. אם יתמיד וימשיך בדרכו יצליח". ועל החלוץ עמיר תורג'מן (מכבי ת"א): "חלוץ מסוכן, שמסוגל לנצח משחקים".

לדברי רז הבעיה – בקישור ולכן הזמין כמה שחקנים חדשים לתפקידים אלו. גיא יצחק, שהיה השחקן הבולט – מאכזב, ואילו אביבי זוהר ממכבי יפו הציג באחרונה יכולת בינונית, במיוחד על רקע הפוטנציאל הגבוה שיש לו.

"מאביבי אני מצפה להרבה יותר משנתן עד כה", כך רז.

אם לא יהיו שינויים של הרגע האחרון, ישמש אורן שלמה מבני יהודה כקפטן נבחרת הנערים. ■

12 הנבחרות חולקו לשני בתים:

● בית א': ישראל א', הונגריה, שוייץ, פולין, שוודיה, מלטה.

● בית ב': ישראל ב', רומניה, פורטוגל, אירלנד, איסלנד, ליכטנשטיין.

יום ג', 27.12.88:
ישראל ב' – ליכטנשטיין (כפר־סבא, 12.00)
ישראל א' – שוייץ (כפר־סבא, 14.00)
פורטוגל – רומניה (פתח־תקוה, 12.00)
הונגריה – פולין (פתח־תקוה, 14.00)
מאלטה – שוודיה (יבנה, 12.00)
אירלנד – איסלנד (יבנה, 14.00)

יום ד', 28.12.88:
ישראל ב' – פורטוגל (קרית־אליעזר, חיפה, 12.00)
ישראל א' – הונגריה (קרית־אליעזר, 14.00)
פולין – מלטה (פתח־תקוה, 12.00)
שוייץ – שוודיה (פתח־תקוה, 14.00)
רומניה – איסלנד (מכבי נתניה, 12.00)
אירלנד – ליכטנשטיין (מכבי נתניה, 14.00)

יום ה', 29.12.88:
ישראל ב' – איסלנד (הרצליה, 12.00)
ישראל א' – מלטה (הרצליה, 14.00)
הונגריה – שוייץ (פתח־תקוה, 12.00)
פורטוגל – ליכטנשטיין (פתח־תקוה, 14.00)
שוודיה – פולין (כפר־סבא, 12.00)
אירלנד – רומניה (כפר־סבא, 14.00)

יום ו', 30.12.88:
ישראל ב' – אירלנד (רמת־גן, 12.00)
ישראל א' – שוודיה (רמת־גן, 14.00)
הונגריה – מלטה (פתח־תקוה, 12.00)
ליכטנשטיין – רומניה (פתח־תקוה, 14.00)
פורטוגל – איסלנד (קרית־אליעזר, 12.00)
שוייץ – פולין (קרית־אליעזר, 14.00)

יום ב', 2.1.89:
ישראל ב' – רומניה (פתח־תקוה, 12.00)
ישראל א' – פולין (פתח־תקוה, 14.00)
שוודיה – הונגריה (כפר־סבא, 12.00)
אירלנד – פורטוגל (כפר־סבא, 14.00)
שוייץ – מלטה (יבנה, 12.00)
איסלנד – ליכטנשטיין (יבנה, 14.00)

יום ג', 3.1.89:
מקומות 3–4:
2 בית א' – 2 בית ב' (כפ"ס, 11.30)
מקומות 1–2:
1 בית א' – 1 בית ב' (הרצליה, 14.00)

● בית א': ישראל, הונגריה, מלטה, שוודיה, קפריסין.

● בית ב': פולין, רומניה, ארה"ב, פורטוגל.

יום ג', 27.12.88:
מלטה – שוודיה (הרצליה, 12.00)
ישראל – הונגריה (הרצליה, 14.00)
פולין – רומניה (לזרוס חולון, 12.00)
ארה"ב – פורטוגל (לזרוס חולון, 14.00)

יום ד', 28.12.88:
הונגריה – קפריסין (לזרוס חולון, 12.00)
מלטה – ישראל (לזרוס חולון, 14.00)
רומניה – פורטוגל (הרצליה, 12.00)
פולין – ארה"ב (הרצליה, 14.00)

יום ה', 29.12.88:
שוודיה – קפריסין (וינגטר, 12.00)
מלטה – הונגריה (וינגטר, 14.00)

יום ו', 30.12.88:
הונגריה – שבדיה (הרצליה, 12.00)
ישראל – קפריסין (הרצליה, 14.00)
ארה"ב – רומניה (לזרוס, 12.00)
פורטוגל – פולין (לזרוס, 14.00)

יום א', 1.1.89:
קפריסין – מלטה (הרצליה, 12.00)
ישראל – שוודיה (הרצליה, 14.00)

יום ב' 2.1.89:
משחק על מקומות 3־4 (הרצליה, 14.00)

יום ג' 3.1.89:
משחק הגמר (הרצליה, 11.45)

הרבי אמר אסור להתייאש

אביעד פוהורילס

כשבית"ר ירושלים וש"ס מנהלות מו"מ על "הסכם קואליציוני" ועל כדורגל רק לא בשבת – אנחנו הולכים לרב אמיתי, שגם מבין בכדורגל. הלכנו איפוא ליפו.

כולם עוברים דרכה, מעטים עוצרים אצלה וגם אלו רק כדי לחטוף איזו בקלאווה משוכחת, נוטפת רבש ופיסטוקים, או מקסימום להתפעל מחדש מסמבוסה אדירה, עם ביצה חומה באנולעפיה. כמה מכם מדברים על יפו ומזכירים גם כדורגל? – לא, לא בלומפילד, ולא "אורטודוכסים" או "אנטוניו" – מכבי יפו. אתם זוכרים?

הלכתי אצל הרבי של מכבי יפו, אברמיקו בכר, כדי להיזכר וגם כדי לדבר על כדורגל בשבת.

הלב של ת"א

כמו הבולגרים האמיתיים, ששבע בבוקר אצלם זה אמצע היום, הוא מתרה בי "תבוא בין שבע לתשע בבוקר. אחר כך אני נוסע לרישון לברוק אם הכל בסדר". מה לברוק? – כבר לא שאלתי ובאתי בבוקר בשעה שעוד אסור לרכב פרטי לנסוע בשדרות ירושלים העצובה והמוזנחת, בסופית של יפו. החנתי ליד הירקות ועברתי דרך הדגים של זיקו, החנות של הרצל קביליו ז"ל, וקפה הרצל. הפרלמנט הבולגרי עשה כבר את היומית שלו. גם היה קפה קטן, שכאן בטח קוראים לו "בולגרי" – לא טורקי ולא יווני. בבלקן כידוע כולם אחים, אבל לחוד. אפילו אלקולומברה זה שם טורקי – אבל יש גם בולגרי. מה תגידו על זה?

סוף סוף נכנסתי אצל אברמיקו. בפנים, בחורה מקומית – באה לבקש שיתיר לה נדר. פוחדת. הרב

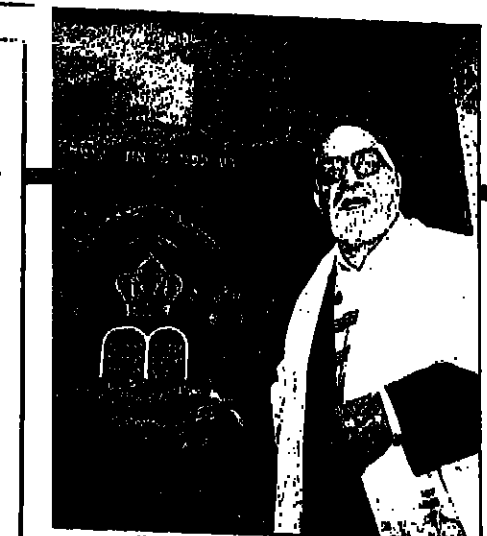

הרב בכר: "אני מתקדם וסלחן בענייני דת"

בכר נותן מברך והיא משאירה בתיבה שבבית כנסת שלו, כמה גרושים – "בשביל שיהיה אפשר לשלם חשמל".

עכשיו התור שלי – כלומר הרב בכר שלי, או הפוך: אני שלו. עכשיו הוא מדבר – ואני לא מפריע.

קינה: "יפו היא המרכז, הלב של תל־אביב. תיראה מה קורה כאן? אנחנו מהראשונים. באנו מבולגריה ב־48' והוצאנו את הצעירים מחזונות, מהקוביות, מהשתיה. הכדורגל היה המיפלט. 38 אלף בולגרים היו אז ביפו. היום בקושי 3000".

בשבוע שעבר, יום ששי ביפו, מכבי שיחקה נגד בית"ר נתניה, יפו הישוותה בפנדל. אברמיקו קם ויפו כבר הוליכה 2–1. הלך לבית הכנסת להדליק נרות חנוכה. רב או לא, אחר כך סיפרו לו שנגמר 1–4. הוא מבסוט. יחד איתו היו אולי עוד 200 מבסוטים, 100 מהם כמוהו, בני 75 – עם ראש גדול, שיער לבן וכובע.

"פעם היו 4000־5000 במשחקים של יפו. חלק מתו, הרבה עזבו לבת־ים וחולון". אז למה הם לא

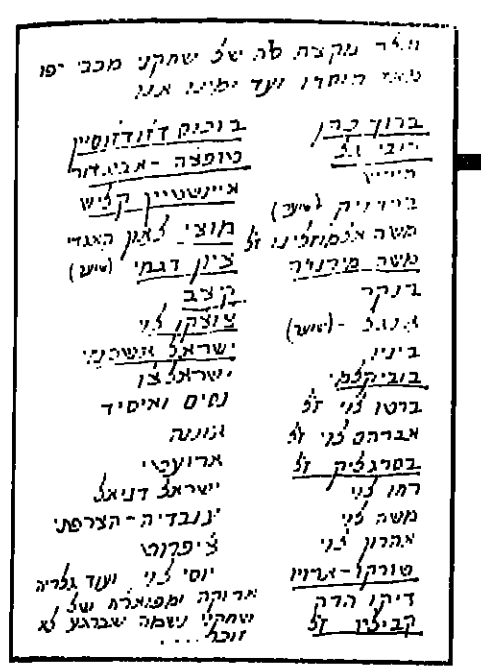

באים, אני שואל. בת־ים זה לא בבולגריה, והוא עונה: "הם לא באים אבל אם יפו תשחק בבת־ים, הם יהיו איתנו ויצעקו 'היידה יפו'. בולגרים".

למה הכעס על צ'יץ'

אברמיקו כועס. על מי? – על צ'יץ', ראש העיר: "אצלו, יפו לא שייכת לתל־אביב. יפו זו הגינגת שלו. איפה הוא? – ספורט לא צריך להיות תמיד רווח כלכלי. יפו היא פרוייקט וצריך להציל את הנוער שלא יילך לסמים. יצחק כספי ממכבי אומר שהוא ידיד של מכבי יפו. מלים, מלים. למה מכבי ובית"ר ת"א משחקות בר"ג? – בושה. למה לא באים לשחק ביפו? לא יותר טוב להשקיע קצת באיצטדיון שלנו, להוסיף מושבים על הבטון ולעשות גג? יכולים לבוא אז 12 אלף איש וכולם יהיו כאן מרוצים. אנחנו בנים חורגים של ההתאחדות. מרכז מכבי לא עוזר ולא תומך. מכבי ת"א לקחה לנו את איציק זוהר. הכסף ממנו הלך מזמן לכביסה וחשמל. למה לא נתנו לנו. תמורתו 8 שחקנים צעירים? גם

הרב בכר (שני משמאל) עם אנשי מכבי יפו מוזה מוצ'אצ'ו, דדי וולפברג ו"זיקו" בכור. "כדורגל ביום שישי זה נזק לקבוצות"

אברמיקו בכר, הרב של מכבי יפו, דואב את מה שקורה לקבוצה המקופחת שלו וגם קובל מרה על כך שמכבי ובית"ר ת"א משחקות היום בר"ג ולא ביפו ■ משלח ביקורת מרומזת ויותר מזה גם לעבר המימסד הדתי ■ "תוך שנתיים, בלי נדר, תחזור מכבי יפו ללאומית", הוא מבטיח

ל"ת כוכבי יפו, בעיני הרב של הקבוצה ובכתב ידו. מסומנים בקו – "הי"11 של כל הזמנים", על פי בחירתו

יוסי לוי שלנו לא התאקלם והלך לפ"ת. הפסדנו אותו בפרוטות".

אברמיקו בכר מתייאש קצת מהבולגרים שלו: "יש לנו גם תימנים נפלאים ופולנים נחמדים. כולם זה מכבי יפו".

הוא מסתכל אל מעבר לחלון והעיניים שלו כבות: "איפה יש שדרה נפלאה כזו, אחת היפות בארץ. ומה עשו לה? – לא דשא, אפילו ספסל אחד אין, שמו מחסומים מברזל – והלכו. איפה צ'יץ'? שיבוא ויתבייש".

תיתנו לרב בכר מיליונים – והוא לא הולך מפה. אין לו לאן: "איכה ישבה בדד", הוא מקונן על יפו.

מכבי יפו שלו נופלת בין הכיסאות: "הבולגרים לא יודעים לדפוק על השולחן, לא מקללים, לא מאיימים. 15 שנה מאז שהקימו את 'גאון' ואין עוד מגרש חנייה נורמלי באיצטדיון. חול וקוצים, הזנחה". והוא מקשה: "קשה לו לצ'יץ' להביא פועלים ולשפוך פה 200 שקי מלט ולעשות משהו נורמלי? – הוא לא יתרושש מזה. בטוח. האי איכפתיות של קברניטי העיר, הורסת את יפו. היום היא פיתוי רק לערבים. כל בית שמשתחרר, נקנה בידי ערבי. יפו תחזור להיות עיר ערבית לגמרי", הוא מזהיר.

שלא תבינו לא נכון: אברמיקו והשכנים הערבים, "אנחנו כמו אחים" – אומר, קם ופותח דלת ארון נסתרת ושולף צלחת סוכריות: "אלה לילדי השכנים הערביים. אנשים נפלאים, עם חינוך יוצא מן הכלל. מנומסים. באים בבוקר נכנסים ומנשקים את היד".

כרטיס מנוי לא מנוקב

מכבי יפו שלו מקופחת – אין לו ספק בכך: "אין קבוצה בארץ ששופטים מתנכלים לה יותר מאשר ליפו. שופטים גונבים לנו משחקים". הוא מזכיר את המשחק עם ר"ג במכתב: "הגיעו לנו שם שני פנדלים". אחר כך שאלתי מישהו מקורב ליפו, והוא לא בדיוק זכר כמה המדובר...

כמו שכת הקוראים של דן בן אמוץ, כך נראה לי שאברמיקו הוא אחד משכת רוכשי הכרטיסים ביפו: "שילמתי עבור מנוי" – והוא קם ומראה לי בגאווה את כרטיסו. עושים לו כבוד ביפו. הכרטיס בכלל לא מנוקב בביקורת הסדרנים... הוא יכול למכור אותו, לקנות בכסף נרות חנוכה ל־10 שנים. וכשאני שואל אותו על אלו שצועקים מיציע הכבוד, הוא אומר: "אלה לא משלמים. יש כמה בריונים שאין לנו כוח לריב איתם והם נכנסים בלי כסף. הם צועקים הכי חזק, אבל לשלם הם לא אוהבים".

אברמיקו רואה דווקא ימים טובים בכדורגל שלנו. עידן מודרני: "תראה כמה קבוצות זרות מתעניינות בשחקנים שלנו? – באוסטרליה יש רציחות, לא כדורגל".

ושוב הביתה, ליפו: "ביפו יש 80 אלף תושבים שלא מקבלים כלום, חוץ מביוב. רק שממה. נוסעים דרכנו ומנצלים אותנו. בסוף נישבר, ניסגור את המגרש, נשחרר את הנוער – שישתולל".

אברמיקו קצת נבהל ממה שהוא אומר וחוזר לדרכי נועם. מיהו יפואי – אני שואל. "כל מי שאוהב את יפו. יפואי זו סגולה. בין מכבי יפו ובית הכנסת, יפו יקרה לי יותר. כבוד? – לא יכולתי לקבל יותר מאשר שאהיה הרב של מכבי יפו. אנחנו קשורים לדבר בולגרי, חולמים בבולגרית". חלום עצוב.

רב או לא רב – מיהו יהודי? אני מקשה. "לא מתביישים היהודים האלה שעושים מימכר במקום להביא עוד יהודים למניין בבית הכנסת. מי אמר שגיור רפורמי הוא לא טוב? אפילו נוצרי שיגיד שהוא יהודי, הוא יהודי. אני יכול להראות לך מהבולגרים שלי, יהודים טובים יותר מהרבי מלובאביץ'. כאלה שלא מניחים אפילו תפילין. הוא אומר שיבוא לכאן, כשיבוא המשיח. הוא לא מתבייש לדבר כך? הרב עובדיה יוסף ירד תהומה. כובע אי אפשר להוריד בפניו. אצל כל הרבנים האלה אני לא נחשב רב. אני לא רפורמי ולא אורטודוכסי. אני רב עממי, מתקדם. מחפש את הדרך ללב, ולא לראש. מחפש מורל, צניעות, יושר וטוב לב".

שורשים ארוכים

אחר כך הוא נותן שמות: מירנדה, בוכוס, טורקוב, אלמוזלינו, אנגל, טופצ'ה, קליש – "כל אלה היו מוכנים לעקור אבנים, לשלם, כדי לשחק במכבי יפו".

מתי נראה את יפו בליגה הלאומית? – "תוך שנתיים, הוא מבטיח. גם בלי רכש. אין לנו כח לזה". לא נישבור לו את המלה. נחכה.

"יפו היא עץ עם שורשים ארוכים. העץ אולי נפל, אבל השורשים נשארו".

אחר כך, לפני שיצאתי לעשן ולאפור של "השדרה הנפלאה", ביקשתי שיכין לי רשימה של הי"11 הגדולים ביותר של יפו. הבטיח שיכין. באתי והוא נתן לי רשימה של 35 – "אלה הי"11 שלי". קצת התעקשתי והוא בקושי הסכים לסמן קו מתחת לגדולים שלו באמת. (ראה תצלום).

עוזבנו את יפו ועברנו דרך בת־ים. מהחלון ראיתי את משה אוננה מכין בורקס. בולגרים אמיתיים לא משתנים גם אם הם כבר לא מכבי יפו... ■

כדורגל בשבת? – יפו בהידברות עם המועצה הדתית

– מה דעתך על משחקי כדורגל בשבת? האם כדאי ליפו לנסות ולהשיג עזרה כספית מן הגורמים הדתיים – ולשחק ביום שישי?

הרב בכר: "אני לא מתנגד, אך היה רצוי שהם יסתדרו בינם לבין הדתיים. כדורגל ביום שישי זה הפסד לקבוצות. האנשים באים מהעבודה, מתקלחים ונחים. כדורגל לא כל־כך בראש שלהם. אם הדתיים רוצים לפצות את הקבוצות, אז שישלמו ואולי יצליחו לחנך את הקהל להגיע ביום שישי.

"ביקשתי מקברניטי יפו שיסתדרו עם הדתיים. לי, כרב, לא נוח לעשות מקח וממכר מזה. דיברתי עם ראשי הקבוצה והם בהידברות עם המועצה הדתית של ת"א־יפו. נראה מה יהיה.

"תמיד הייתי נגד העניינים החמורים. עם דברים רוחניים – בבקשה, למרות שאני מאוד מודרני, מתקדם וסלחן בענייני דת. יותר טוב שיבואו אלי למנין מאשר יפעלו במזיד. אני נגד כפיה דתית. אני מדבר על תרומה דתית רוחנית, לא צריך לחייב. דת זה מהלב".

הסולחה

אמר (שני משמאל), מול שוער שמשון – בשנות ה־60

מכבי חיפה הושיטה יד לגדול שבכדורגלניה, אהרון אמר, כדי לקרבו מחדש ל"משפחה הירוקה" ■ מתכננים לכבודו משחק הוקרה מיוחד ■ זה נסיון חשוב וחיובי לתקן עיוות הרובץ על לב רבים

יונתן הללי

אתגר גדול וחשוב נטלה על עצמה הנהלת מכבי חיפה, כשהחליטה להחזיר לחיק "המשפחה הירוקה", את הגדול בכדורגלני המועדון, אהרון אמר. מי שנחשב בשנות ה־60 ל"פנומן" באמנות הכדורגל, מי שנאמר עליו שהיה "יחיד בדורו" – נקרע לפני שנים מקבוצתו, טען שהופקר לגורלו, הסתגר ושקע במועקה גדולה. זו היתה פרידה עצובה. עתה מנסים בחיפה ליישב את ההדורים, לתקן את המעוות. מהשבוע שעבר, שוב מדברים בחיפה על אמר הגדול. רבים רואים חובה לעצמם לפעול.

אמר, אמן הכדור, ששיחק כרץ ימני (במושגי אותם ימים), זכור לרבים מהופעותיו המרתקות במדים הלאומיים. לא אחת, זוכרים ותיקי הכדורגל, זכה לשבחים מגדולי המומחים. אלא שתאונת־עבודה, בנמל חיפה, חיסלה את הקריירה של הכוכב הטבעי ועד היום יש בעיר הכרמל לא מעטים שתוהים כיצד לא ניסה גורם כלשהו, שהיה קשור לפעילותו של אמר בכדורגל, לסייע לו להשתקם.

אבל עתה, עשרים שנה אחרי, יש תקווה שהמעוות הגדול יתוקן. עושה גם רושם שאמר עצמו, מעוניין סוף־סוף לחסל את הסכסוך הממושך. הושיטו לו יד – והפעם, בניגוד לנסיונות קודמים בנושא כאוב זה, הוא לא היפנה לה עורף.

בשבוע שעבר נערכה ה"סולחה". היא לא היתה אירוע מקומי בלבד – אלא "הסולחה של הכדורגל הישראלי".

"זו רק תחילת הדרך", אומר יו"ר מועדון מכבי חיפה, יצחק אביעד. ואילו מאמן מכבי חיפה, אמציה לבקוביץ', ששיחק עם אמר בנבחרת, והוא מיוזמי הפעולה, מוסיף: "עכשיו צריכים לחשוב איך לקרב אותו אל הקבוצה. חשוב לנו שאמר יתחיל לבוא בצורה מסודרת למשחקי מכבי חיפה: שיראה מקרוב מי הם הכוכבים של היום. אמר קרוב – רק יתרום למכבי חיפה".

בעקבות הערב המרגש שקויים במלון "דן כרמל", החלו בחיפה להיערך לקראת משחק הוקרה לכוכב הגדול, שכל הכנסותיו יימסרו לידיו. "אין התחייבות בכתב בעניין, גם לא נקבע תאריך – אבל האגודה תקיים משחק מיוחד, אירוע מכובד, כיאה לשחקן מפואר, שבהופעתיו הרים את קרנו של הכדורגל לפיסגה", אומרים ראשי מכבי חיפה.

רבים מכוכבי העבר ששיחקו עם אמר בירכו על היוזמה: "מגיע לשחקן כזה סידרה של משחקי הוקרה", התבטאו כמה מהם.

לבקוביץ', שישב יחד עם גוזלן וג'וני הרדי לצידו של אמר באותו ערב חגיגי, בו נערכה הסולחה, אמר לאחר מכן: "עדיין קשה מאד לדובב אותו. הוא כועס – וצריך להבין אותו... הוא מופנם מאד, אבל מהשיחה איתו ניתן לקלוט שהוא עדיין עוקב בערנות רבה אחר מה שמתרחש בכדורגל שלנו. זה פשוט זורם בדמו".

לבקוביץ ואמר העלו נשכחות, סיפרו על הופעתם המשותפת במדי נבחרת צה"ל, מול נבחרת הצבא הצרפתי. "נזכרנו שבן גוריון היה אז במשחק כדורגל, לראשונה בחייו. אמר שאל אותי מה עם גדעון טיש. זכר פרטים רבים מאותו משחק ועיניו נצצו באושר, כשדיבר על זה. סיפרתי לו, שהשתתפתי בהקלטת 'חיים שכאלה' עם השוער תודורוב והוא הוסיף פרטים מהימים ששניהם ישנו יחד באותו חדר, במסעות הנבחרת לחו"ל. ניכר היטב שנהנה לדבר על עברו". אמר הספיק כבר להיפגש גם עם ראש עירית חיפה, אריה גוראל והנוכחים באותו מעמד שמעו אותו מעיר לגוראל: "אז לא היית אתה ראש העיר. אז היה אבא חושי..."

במהלך הערב קיבל אמר תעודה על בחירתו לכדורגלן המצטיין של מכבי חיפה ב־40 שנות קיומה של מדינת ישראל. "זה היה הרגע שהבין כי הגיע העת לחזור הביתה", ציינו משתתפי האירוע. ■

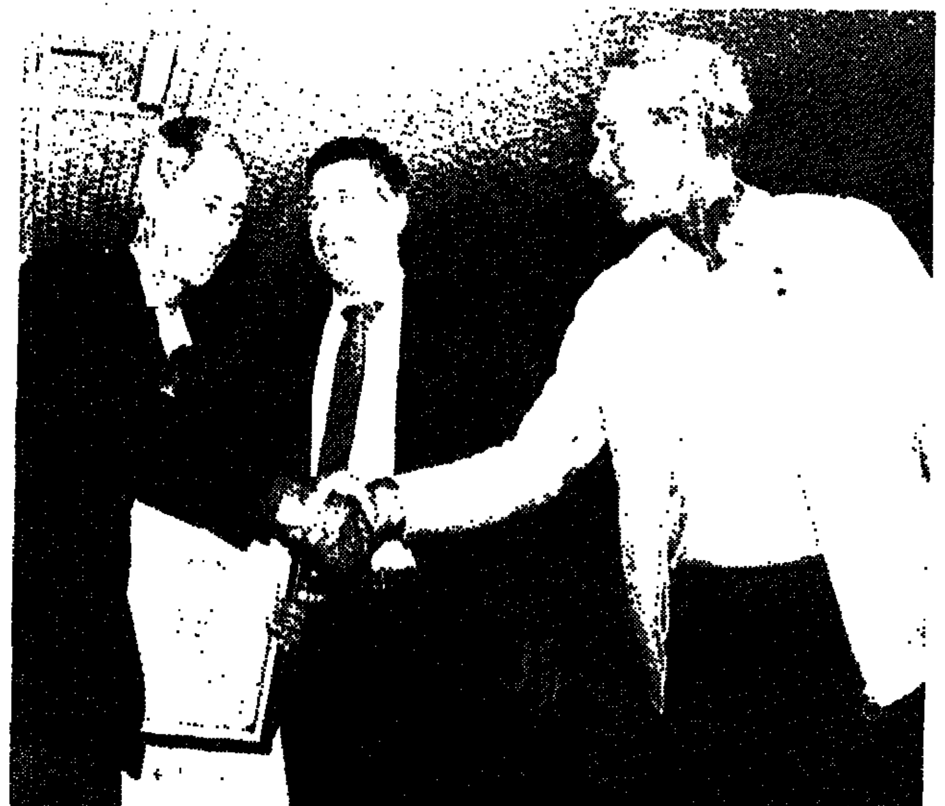

אמר (משמאל), בשבוע שעבר, לוחץ יד לחברו לנבחרת ומאמן מכבי חיפה כיום, אמציה לבקוביץ', לאחר שקיבל את התעודה על בחירתו ל"גדול שחקני מכבי חיפה ב־40 שנות המדינה". (צילם: דורון הורביץ)

בנבס, לאחר הפציעה הקשה, צופה במשחק כדורגל באצטדיון ר"ג

אמר, כמזלגן בנמל חיפה. מומחי הכדורגל ששמעו כיצד הוא מתפרנס – נדהמו

הפעלולן

אופיר קריף מבת־ים, אלוף ישראל בפעלולי רכיבה על אופניים ■ מתקנא במקצוענים מסן־דייאגו ■ אומרים שיש לו כשרון וגם מבחר רב של תרגילים עוצרי־נשימה

אופר קריף: אלוף ישראל בפעלולי אופניים. מתקנא במקצוענים

דורון ענבל

אופיר קריף, 17 מבת־ים, מציג עצמו כ"אלוף ישראל בפעלולי אופניים". כשבוחנים את מעשיו, אי אפשר שלא להתפעל. "צ'מפיון" אמיתי. בשילו תרגילים בעלי שמות יחודיים כמו "בקווארדס ווילי", "אפ סייד ראון", "אנדר טייקר" או "פגקי קיצ'", הם ממש פיס אוף קייק.

אליפות ישראל בפעלולי אופניים, נערכה בתחילת החודש ובה הוכתר קריף, אחרי שצבר בשני סיבובים את מלוא הנקודות: 97. "מאה, הוא אומר, אי אפשר לקבל. 100 זה מושלם. עשיתי את כל התרגילים כל כך טוב שאם היה ציון מושלם, יכולתי לקבלו".

ההתחלה, שלא כמו כל התחלה, היתה דווקא די קלה: אופיר צפה לפני שלוש שנים בסרט הקולנוע, 'חבורת אופני הB.M.X־', נדלק, קנה אופניים כאלו, נוצצות – והחל לחקות את מה שראה בסרט. "התרגילים הראשונים היו פשוטים, בסיסיים. להרים גלגל קידמי ולנסוע; גלגל אחורי, לעזוב ידיים. ממין זה. עד מהרה הבנתי שזה הולך – ואז רכשתי אופניים מקצועיות, ביבוא אישי".

על זוג אופניים זה הוא מדגים עד היום את מבצעיו. אלו אופניים חזקים, מיועדים לדבריו "לכל שגעון, לכל תרגיל".

אופיר: "הם עלו להורי 300 דולר, אבל ההשקעה משתלמת. אחרי חצי שנה של אימונים התחלתי גם להרוויח הרבה כסף מהופעותי. בתוך חודש של הופעות, החזרתי את ההשקעה – אפילו יותר מזה".

הופעה כזו, לשם השכלה כללית, היא רצף של תרגילים מסובכים, על פי דרגות שונות של קושי. הרוכב מבצע אותם תוך כדי רכיבה רצופה ותוך הקפדה על שלמות הביצוע. כל הופעה נמשכת כרבע שעה. המזמין משלם בעדה 100 שקל, לכל הפחות. יש מהפעלולים לא מעט כסף, אבל הם גם דורשים הרבה זיעה ועבודה קשה. יש גם נפילות כואבות לא מעטות.

למזלו של אופיר, עדיין לא נפצע בצורה רצינית (טפו־טפו־טפו...). היו מעט פגיעות. באימונים הוא חובש קסדה, כפפות ומגינים: "אני שומר על עצמי", הוא אומר.

את אליפות ישראל, בה זכה בפעם השלישית ברציפות, אירגנו המשתתפים. אגודות הספורט אינן מכירות עדיין בספורט זה. עשרים המשתתפים – "אנחנו הטובים ביותר בענף", הם אומרים – רכשו את הגביעים שאחר כך העניקו לעצמם. התחרות נערכה בשני סיבובים, ארבע דקות כל סיבוב. כל מתחרה צריך היה לבצע סידרה של תרגלים מקוריים, חדשים – והיפים והמושלמים ביותר זכו בניקוד. השופטים, העניקו לאופיר את תוארו פה אחד.

– כמה פעלולים מוכרים בתחום הזה?

אופיר: "כ־250, ואני מסוגל לבצע בשלמות 130. זה הרבה – ואני לומד כל הזמן עוד ועוד".

– מאיפה החומר הלמודי? "אני מנוי על מגזין free style, משם אני שואב תרגילים חדשים, מתרגלם ומאוחר יותר מופיע בהם. לבד מהחוברת, אני מקבל לעתים מחו"ל גם קלטות וידאו".

– זה ספורט קשה?

"טוענים שיש לי כשרון לאופניים. כדי להבין את מהותו של התרגיל ולבצעו היטב, יש צורך באימון של שבועיים, בממוצע. אבל אני זקוק רק לכמה דקות. כנראה שנולדתי לזה...

"הכסף הגדול בפעלולי האופניים נמצא בסן־דייגו, ארה"ב", אומר אופיר ועיניו נוצצות. "שם התחרויות מקצועיות. הרוכבים – מבוגרים. אפילו בני 30. חברים שלי, שהיו בהופעה כזו בסן־דייגו, סיפרו שהרמה שלי, יחסית למה שראו, גבוהה למדי. יש לי סגנון ואוצר תרגילים רב למדי, שלא נופל משלהם".

הוריו של אופיר טוענים שבנם עוסק בספורט מסוכן. חברתו, לעומתם, די מרוצה, "אוהבת ללכת יד ביד עם אלוף ישראל".

אופיר מעריץ את דניס מקוי שנכנס לספר השיאים של רוכבי האופניים בזכות הישגיו: "הוא הטוב ביותר", מדגיש אלוף ישראל.

– אז מדוע אתה ממשיך בזה?

"אמשיך עד לצבא – ואחר־כך אלוהים גדול. אני לא כבסקייט־בורד או גלשנים, רק באופניים". ■

תחזית למחזור 17 בטוטו

1. ביתי"ר ת"א - הפועל כפ"ס. המקום הראשון של בית"ר הוא כנראה בזכות ולא עניין של מזל, כי מזל יכול להחזיק מעמד שבוע-שבועיים ולא ארבעה חודשים. אשתקד, בית"ר ניצחה פעמיים את כפ"ס וגם בסיבוב הראשון העונה. היא גם תנצח בשבת. 1.

2. מכבי ת"א - מכבי נתניה. לשתיהן זה משחק חשוב מאד. שתיהן, עושה רושם, ייאבקו תוק בצמרת עד סוף העונה. בשנים האחרונות מובקעים שערים לא מעטים בעימותים ביניהן. בסיבוב הראשון 1–1. אשתקד 2–2. משולש.

3. הפועל טבריה - הפועל ירושלים. טבריה החלה בהתאוששות ותמשיך בה השבת, בעזרת הקהל הנפלא שלה. ירושלים מבקיעה מעט ומפסידה גם במגרשה. כנראה שצפוייה לצרות רציניות מאד השנה בתחתית. 1, x.

4. הפועל באר-שבע - הפועל ת"א. לקבוצת הנגב מסורת ארוכה של הצלחות מול התל-אביבים. גם אשתקד, בשנת האליפות, ניצחה אותם. האלופה, אחרי שני נצחונות רצופים תהיה מרוצה אם תיחלץ נקודה. בסיבוב הראשון 1–1. התחזית שלנו למחרתיים: 1 ו-x.

5. ביתי"ר י-ם - בני יהודה. שימו לב למספר תוצאות התיקו של בית"ר עד כה: 2 בלבד – הכי מעט בליגה. אלי זה מלמד על חוסר יציבות. בני יהודה משתפרת בשלושת השבועות האחרונים, אך טרם ניצחה העונה. אשתקד 1–1. ננסה לנחש כך גם לגבי שבת זו.

משה סיני, גיבור השבת שעברה (שלושער). (צילם: עודד מילשטיין)

6. שמשון - צפרירים. משחק קשה לניחוש. חולון טובה בעיקר במגרשה. שמשון טובה כשמחליטה לצאת מהארישות. בשבוע שעבר היו 6 תוצאות תיקו בלאומית. תיקו היה גם בסיבוב הראשון ביניהן ונראה שכך גם מחרתיים.

7. הפועל פ"ת - מכבי חיפה. משחק צמרת בין הקבוצות שבמקום ה-2 וה-3. שתיהן משחקות יפה ופ"ת טובה בעיקר בבית. חיפה ניצחה 3–0 בסיבוב הראשון וטרם הפסידה העונה. כל תוצאה אפשרית.

8. הפועל חיפה - הפועל חדרה. בארבעת המחזורים האחרונים צברה חיפה 9 נקודות וחדרה 8. חיפה עשתה זאת קצת במזל, חדרה – במשחק טוב. למרות שאנחנו בעניין הטוטו שקשור למזל, נראה לנו שחדרה תמשיך לצפור השנים נאים. x,2.

9. עמידר - מכבי פ"ת. האורחים היו היחידים שהבקיעו שער בשבת שעברה בכל הליגה הארצית ושיפרו מצבם ב-2 נקודות ביחס לכל הליגה. עמידר מתאוששת אט-אט מהפתיחה הגרועה של העונה ולא תפסיד גם בשבת. 1, x יספיקו. מי שרוצה, יכול גם להסתפק ב-1.

10. הפועל בת-ים - מכבי יבנה. משהו קורה ביבנה: הקבוצה אינה משחקת היטב כמו בתחילת העונה. המארחים הפסידו בשבת שעברה ומצבם בתחתית קשה מאד. פחות ממשולש לא מספיק כאן.

11. יהוד - בית"ר רמלה. למרות שיהוד עדיין במקום האחרון בטבלה ולה רק 10 נקודות, היא השיגה 8 מתוכן בששה השבועות האחרונים, מה שמלמד שהיא משחקת היטב. נסמוך על השגי החודש הזה ולא על הטבלה. 1 סולו.

12. הפועל לוד - מכבי יפו. משחק קשה לניחוש. שתי הקבוצות ירדו בשנתיים האחרונות מהליגה הלאומית. יפו מנסה להיכנס לצמרת. לוד קבועה במרכז הטבלה. כל תוצאה אפשרית.

13. מכבי שעריים - מכבי טמרה. אחרי פתיחה טובה של העונה, טמרה אינה מצליחה להבקיע – רק 6 שערים ב-14 מחזורים) – ולכן היא בתחתית. לשעריים מאזן שערים "מעיין" (15–15) ועדיפות בבית. נסמן 1, בתקווה שלא נטעה.

14. בית"ר נתניה - הפועל ר"ג. מה אתם אומרים: הליגה הארצית נגמרה – אנו חושבים שלא. לר"ג עוד דרך ארוכה עד לגמר המיוחל. קשה לשחק במגרש בנתניה, לא רק בגלל המישטח, גם בגלל הרוח... משחק קשה לניחוש. משולש. ■

הליגה הלאומית
(לאחר 14 מחזורים)

1.	בית"ר ת"א	8–17	30
2.	מכבי חיפה	11–23	24
3.	הפועל פ"ת	12–16	23
4.	מכבי נתניה	17□19	23
5.	באר-שבע	9– 9	21
6.	מכבי ת"א	15–23	19
7.	בית"ר י-ם	16–16	17
8.	שמשון	10– 9	16
9.	צפרירים	13–15	15
10.	הפועל ת"א	17–15	15
11.	הפועל י-ם	12– 8	13
12.	כפר-סבא	17– 8	12
13.	טבריה	20–10	12
14.	בני יהודה	16– 5	6

הליגה הארצית
(לאחר 14 מחזורים)

1.	הפועל ר"ג	9–23	35
2.	מכבי יבנה	7–18	26
3.	מכבי פ"ת	9–15	22
4.	הפועל חדרה	13–17	22
5.	מכבי יפו	13–17	21
6.	שעריים	15–15	19
7.	הפועל לוד	10–11	17
8.	בית"ר רמלה	12–12	17
9.	רמת עמידר	16–10	15
10.	בית"ר נתניה	15–13	14
11.	הפועל חיפה	21–12	14
12.	מכבי טמרה	11– 6	13
13.	בת-ים	14– 6	10
14.	הפועל יהוד	18– 8	10

הצעות השבוע

שיטות מלאות

סולידי

משחק	1	x	2
1	X		
2	X		
3		X	
4			X
5	X	X	
6			X
7	X	X	
8		X	
9		X	
10	X		
11	X		X
12	X		
13	X		X
14	X		

שלשות —
כפולים 4
טורים 16

הפתעות

משחק	1	x	2
1			X
2			X
3	X	X	
4	X		
5		X	X
6			X
7		X	
8	X	X	
9	X	X	
10			X
11		X	X
12	X	X	
13			X
14	X		

שלשות —
כפולים 6
טורים 64

הגיוני

משחק	1	x	2
1	X	X	
2		X	
3		X	
4	X	X	
5	X	X	X
6	X		
7	X	X	
8		X	X
9	X		
10	X		X
11	X	X	
12		X	
13	X		
14		X	X

שלשות 1
כפולים 7
טורים 384

לעשירים

משחק	1	x	2
1	X	X	X
2	X	X	X
3	X		
4	X		
5	X	X	X
6	X	X	
7	X	X	
8			X
9	X		X
10		X	
11	X		
12		X	
13	X		
14	X	X	

שלשות 3
כפולים 4
טורים 432

שיטה מצומצמת

משחק	1	x	2
1	X		
2	X	X	X
3	X	X	
4	X	X	
5		X	
6		X	
7	X	X	X
8		X	X
9	X	X	
10	X	X	X
11	X		
12	X	X	X
13	X		
14	X	X	X

שלשות 5
כפולים 4
טורים מלא 3888
טורים בשיטה המצומצמת [illegible]

משחק	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
2	2	x	1	2	x	1	2	x	1
3	1x	1x	1x	1x	1x	1x	1x	1x	1x
4	1x	1x	1x	1x	1x	1x	1x	1x	1x
5	x	x	x	x	x	x	x	x	x
6	x	x	x	x	x	x	x	x	x
7	x	1	2	1	x2	x	2	x	1
8	x2	x2	x2	x2	x2	x2	x2	x2	x2
9	1x	1x	1x	1x	1x	1x	1x	1x	1x
10	1	2	x	x	1	2	2	x	1
11	1	1	1	1	1	1	1	1	1
12	2	2	2	x	x	x	1	1	1
13	1	1	1	1	1	1	1	1	1
14	1x2	1x2	1x2	1x2	1x2	1x2	1x2	1x2	1x2

איך הופכים למיליונרים?

תשאלו את תושב הרצליה שזכה לבדו במיליון שקל.

השבוע בטוטו, משחקי הליגה הלאומית והארצית מינימום הפרס הראשון:

1,200,000 ש"ח

מה יהיה? יהיה טוטו

פול לוין ברודש

סך כל הפרסים: 2,250,000 ש"ח

גליון 365

פוק – שועל קטן חמוד ויפה. באוזניו הגדולות שומע צעדי חיפושית על החול, יתפוס ויטרוף. מצוי בחולות סיני יתכן גם בערבה. צילם: עבי אלדר

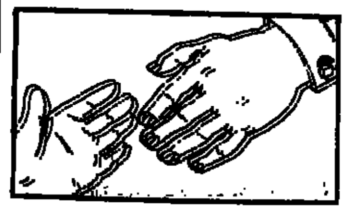

שלום שלום

עד מְעַט מִסְתַּיֵּם חֹדֶשׁ דֶּצֶמְבֶּר וְעִמּוֹ שְׁנַת 1988. חֹדֶשׁ שְׁבָט הִנֵּה מַגִּיעַ וּמְבַשֵּׂר – הָאָבִיב בָּאֹפֶק. הַחֹרֶף לֹא הִתְחִיל וּכְבָר עָבְרָה חֶלְפָּה מֶחֱצִיתוֹ. גְּשָׁמִים מְעַטִּים יָרְדוּ. גַּם אִם יִפָּתְחוּ אֲרֻבּוֹת הַשָּׁמַיִם וְיֵרְדוּ גְּשָׁמִים עַזִּים – קָשֶׁה לְשַׁעֵר שֶׁהֵם יַשְׁלִימוּ אֶת הֶחָסֵר, אֶת הַגֵּרָעוֹן בְּגֶשֶׁם.
בְּעֵת כְּתִיבַת שׁוּרוֹת אֵלֶּה יָרְדָה רַק מֶחֱצִית כַּמּוּת הַגֶּשֶׁם שֶׁיּוֹרֵד בְּדֶרֶךְ־כְּלָל עַד אֶמְצַע דֶּצֶמְבֶּר. וּבִשְׂפַת הַחַקְלָאִים זֶה נִקְרָא – בַּצֹּרֶת.
אַרְצֵנוּ יוֹשֶׁבֶת בִּגְבוּל הַמִּדְבָּר. יֵשׁ וְהַמִּדְבָּר גּוֹבֵר וְגוֹרֵם בַּצֹּרֶת וְיֵשׁ שֶׁהַגְּשָׁמִים דּוֹחֲקִים אֶת הַמִּדְבָּר. שְׁנַת 1987 הָיְתָה שְׁנַת בְּרָכָה עִם כַּמֻּיּוֹת גְּדוֹלוֹת מְאֹד שֶׁל גֶּשֶׁם, וְאִלּוּ 1988 – בַּצֹּרֶת.
תִּשְׁאֲלוּ – מַדּוּעַ הַחַקְלָאִים מִתְאוֹנְנִים? שֶׁיִּפָּתְחוּ מִמְטֵרוֹת וְיַשְׁקוּ אֶת הַשָּׂדוֹת... לְתוֹשְׁבֵי הָעִיר הַגֶּשֶׁם רַק מַפְרִיעַ...
הַמַּיִם שֶׁעוֹמְדִים לִרְשׁוּתֵנוּ בָּאִים לָנוּ מֵהָעֲנָנִים, מֵהַגֶּשֶׁם. הַגֶּשֶׁם לֹא רַק מַשְׁקֶה אֶת הַשָּׂדוֹת, מֵי הַגְּשָׁמִים גַּם מְמַלְּאִים אֶת הָאֲגַמִּים, מַשְׁלִימִים אֶת מֵי הַתְּהוֹם, מֵהֶם אָנוּ שׁוֹאֲבִים אֶת הַמַּיִם לְשִׁמּוּשׁ בָּתֵּי וְלִמְפַעֲלֵי חֲרֹשֶׁת. אִם הַחַקְלָאִים יַשְׁקוּ אֶת הַגַּנִּים שֶׁלָּהֶם וְאֶת שְׂדוֹתֵיהֶם – הַיְּרָקוֹת יִתְיַקְּרוּ, מְחִיר הַפֵּרוֹת יַעֲלֶה, הַמְּדִינָה תֵּאָלֵץ לְיַבֵּא חִטָּה לַלֶּחֶם וְכֻלָּנוּ נַפְסִיד. אָז כְּמוֹ בַּיָּמִים קְדוּמִים – הָבָה נִשָּׂא תְּפִלָּה לַמָּרוֹם:

גֶּשֶׁם גֶּשֶׁם – בּוֹאוּ!

עָמוֹס בָּר

הָאָדָם הַצִּפּוֹר

אָמָּן גָּדוֹל הָיָה דֵּדָאלוֹס מֵאַתּוּנָה, וְהִפְלִיא שֶׁהָיָה מְפַסֵּל נִרְאוּ כַּאֲנָשִׁים אֲמִתִּיִּים. גַּם אֶת הַלַּבִּירִינְט – הַמָּבוֹךְ הַמְפֻרְסָם שֶׁבִּכְרֵתִים – הוּא תִּכְנֵן וּבָנָה. מִינוֹס, מֶלֶךְ כְּרֵתִים, הֶעֱרִיךְ מְאֹד אוֹתוֹ וְאֶת עֲבוֹדוֹתָיו, וּכְשֶׁרָצָה דֵּדָאלוֹס לַעֲזֹב אֶת הָאִי כְּרֵתִים וְלַחֲזֹר לְמוֹלַדְתּוֹ, כָּעַס עָלָיו הַמֶּלֶךְ וְלֹא הִרְשָׁה לָאָמָּן וְלִבְנוֹ אִיקָרוֹס לַעֲזֹב אֶת הָאִי. דֵּדָאלוֹס, שֶׁהָיָה בַּעַל מֹחַ מַבְרִיק, הֵחֵל לְתַכְנֵן תָּכְנִיּוֹת לִבְרִיחָה. הוּא אָמַר לְעַצְמוֹ: "מִינוֹס יָכוֹל לִשְׁלֹט בַּיַּבָּשָׁה וּבַיָּם, אַךְ לֹא בָּאֲוִיר. אֲנַסֶּה לִבְרֹחַ בְּדֶרֶךְ זוֹ." הוּא אָסַף נוֹצוֹת רַבּוֹת וְחִבֵּר אוֹתָן יַחַד בְּדוֹנַג. לְבַסּוֹף הִצְלִיחַ לִבְנוֹת שְׁנֵי זוּגוֹת כְּנָפַיִם – אֶחָד לוֹ וְאֶחָד לִבְנוֹ.
בְּנוֹ אִיקָרוֹס, שֶׁעָקַב כָּל הָעֵת אַחַר עֲבוֹדַת אָבִיו, הִתְלַהֵב מְאֹד כְּשֶׁהֻשְׁלְמָה הַמְּלָאכָה וְזֵרֵז אֶת אָבִיו: "אָנָּא, מַהֵר וְחַבֵּר אֶת הַכְּנָפַיִם לִכְתֵפַי כְּדֵי שֶׁאוּכַל לָעוּף". "לְאַט לְךָ, בְּנִי," הִרְגִּיעַ אוֹתוֹ הָאָב, "קֹדֶם כָּל עָלַי לְהַזְהִירְךָ, שֶׁגַּם אִם יִהְיוּ כְּנָפַיִם עַל גַּבֵּנוּ, לֹא נֶהְפֹּךְ לְצִפֳּרִים". הוּא הִרְכִּיב לִבְנוֹ אֶת הַכְּנָפַיִם וְלִמֵּד אוֹתוֹ לָעוּף, כְּמוֹ שֶׁצִּפּוֹר מְלַמֶּדֶת אֶת גּוֹזָלָהּ.
לְאַחַר שֶׁהֻשְׁלְמוּ הַהֲכָנוֹת וְהָאִמּוּנִים, פָּנָה הָאָב אֶל בְּנוֹ וְאָמַר לוֹ: "אֲנַחְנוּ יוֹצְאִים לְמַסָּע מֵעַל הַיָּם. אֲנִי חוֹזֵר וּמַזְהִיר אוֹתְךָ, שֶׁתָּעוּף רַק בְּגֹבַהּ בֵּינוֹנִי. אִם תָּעוּף נָמוּךְ מִדַּי – יִרְטְבוּ הַנּוֹצוֹת בַּמַּיִם; וְאִם תָּעוּף גָּבוֹהַּ מִדַּי – יָמֵס חֹם הַשֶּׁמֶשׁ אֶת הַדּוֹנַג הַמְחַבֵּר אֶת הַנּוֹצוֹת, וְהַכְּנָפַיִם יִתְפָּרְקוּ. עוּף קָרוֹב אֵלַי וְאָז תִּהְיֶה בָּטוּחַ".
כְּשֶׁהִרְכִּיב אֶת הַכְּנָפַיִם עַל כִּתְפֵי בְּנוֹ, רָעֲדוּ יָדָיו, וְעֵינָיו מָלְאוּ דְּמָעוֹת. אָז הִרְכִּיב כְּנָפַיִם גַּם עַל כְּתֵפָיו שֶׁלּוֹ וְנָתַן אֶת פְּקֻדַּת הַהַמְרָאָה. בַּתְּחִלָּה הָלַךְ הַכֹּל כַּשּׁוּרָה. הֵם עָפוּ יַחַד וְנֶהֱנוּ מִן הַנּוֹף שֶׁמִּתַּחְתָּם. אַךְ הִנֵּה רָאָה הָאָב, שֶׁבְּנוֹ מִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ וּמַגְבִּיהַּ עוּף, וְקָרָא אֵלָיו: "אִיקָרוֹס, הִזָּהֵר, זֶה מְסֻכָּן"
אוּלָם אִיקָרוֹס לֹא רָצָה לִשְׁמֹעַ בְּקוֹל אָבִיו. "מָה הוּא כְּבָר מֵבִין", חָשַׁב אִיקָרוֹס לְעַצְמוֹ, "מָה כְּבָר יָכוֹל לִקְרוֹת לִי, אִם אָעוּף קְצָת יוֹתֵר גָּבֹהַּ". אָבִיו הִמְשִׁיךְ לִצְעֹק אַחֲרָיו בְּיֵאוּשׁ, אַךְ אִיקָרוֹס כְּבָר הָיָה רָחוֹק וְגָבֹהַּ וְלֹא שָׁמַע אוֹתוֹ כְּלָל.
אִיקָרוֹס הִמְשִׁיךְ לְהִתְעוֹפֵף וּלְהִתְרוֹמֵם יוֹתֵר וְיוֹתֵר גָּבֹהַּ, עַד שֶׁהֵמֵס חֹם הַשֶּׁמֶשׁ אֶת הַדּוֹנַג הַמְחַבֵּר אֶת הַנּוֹצוֹת, וְהֵן נָשְׁרוּ אַחַת אַחַת. הוּא נוֹפֵף בִּזְרוֹעוֹתָיו שׁוּב וָשׁוּב, אַךְ לַשָּׁוְא – הַכְּנָפַיִם הִתְפָּרְקוּ, וְהוּא צָנַח מַטָּה מַטָּה וְצָלַל אֶל מַעֲמַקֵּי הַיָּם.
דֵּדָאלוֹס עַצְמוֹ הִגִּיעַ בְּשָׁלוֹם לָאִי סִיצִילְיָה, וְשָׁם בָּנָה מִקְדָּשׁ לָאֵל אַפּוֹלוֹ, הַטּוֹב וְהַמֵּיטִיב. אֶת כְּנָפָיו, שֶׁהֵבִיאוּ אוֹתוֹ לְחוֹף מִבְטָחִים, תָּלָה בַּמִּקְדָּשׁ כְּמַתָּנָה לָאֵל.

סִפְּרָה עַל פִּי הַמִּיתוֹלוֹגְיָה הַיְּוָנִית:

רוּתִי אַהֲרוֹנִי

קֹר

מַה קָּרָה לָהּ הַיּוֹם
לַשֶּׁמֶשׁ הַחַמָּה,
קַרְנֶיהָ מִשְׁכָּה בְּכַפּוּר?
מְאִירָה, זוֹהֶרֶת,
הָלְכָה נוֹהֶרֶת
וּבָאֲוִיר מוֹשֵׁל הַקֹּר.

וְאִמָּא אוֹמֶרֶת:
"לִבְשִׁי בֶּגֶד חַם,
רְצוּי גַּם צָעִיף לִקְשֹׁר,
אָמְנָם שֶׁמֶשׁ בַּחוּץ,
אַךְ עַתָּה נָחוּץ –
לְהִשָּׁמֵר מִפְּנֵי הַקֹּר".

עַל בַּד הָעֵץ
בְּקִנָּהּ הַקָּטָן
הִתְכַּרְבְּלָה צִפּוֹר.
רַק מְקוֹר קְטַנְטַן
שֶׁרְבְּבָה אֶל הַחוּץ –
"אוּלַי יִתְחַמֵּם הָאוֹר?"

גַּם נִמְרוֹד הַכְּלַבְלַב
לִמְלוּנָתוֹ נִכְנַס,
קָשֶׁה לוֹ הַיּוֹם לִשְׁמֹר.
הַיּוֹם לֹא יִנְבַּח,
כִּי כִּמְעַט קָפְאוּ
שְׂפָתָיו מֵעָצְמַת הַקֹּר.

"מָה קָרָה לָהּ לַשֶּׁמֶשׁ?"
– שׁוֹאֶלֶת גָּלִית –
"קָרָה הִיא לִקְרַאת הָאוֹר."
וְהָרוּחַ עוֹנָה:
"הַחֹרֶף בָּא
וְעִמּוֹ גַּם צִנָּה וָקֹר."

לֵאָה אִילְנִי

יש עתיד

צבי גלפרין

שני מחזורים לפני סיום ליגת הנערים, הבטיחו כבר עלייתן לגמר־סל במחוז חיפה הקבוצות הבאות: מבית א' – צעירי עפולה, קישון ונצרת עילית ומבית ב' – אחווה חיפה וקרית ביאליק. על המקום השלישי נאבקות הפו־על חיפה, מכבי חיפה/כרמל ובני נה־ריה.

הנה מבחר תוצאות מליגה זו, שקי־בלנו מאיגוד הכדורסל:

● צפון א': גליל הר וגיא – גליל העמק 57-60, גליל העמק – הפועל כרמיאל 63-64, הפועל כרמיאל – הפועל צפת 52-75.
● צפון ב': מכבי טבריה – שדה אליהו 55-71, טבריה – בקעת בית שאן 49-60, עמק הירדן – בקעת בית שאן 32-46, עין דור – נוה אור 54-51.
● חיפה א': צעירי עפולה – קרית טבעון 43-112, נצרת עילית – יזרע־אל עפולה 46-52, קישון – מגידו שמ־ריה 73-87.
● חיפה ב': הפועל חיפה – שלמה קרית ביאליק 55-117, חיפה אחווה – שלמה קרית ביאליק 51-93.
● שרון א': אבן יהודה – בחן 48-44, גבעת חיים מאוחד – יורם חדרה 32-99, מכבי חדרה – כפר ויתקין 32-60, כפר ויתקין – יורם חדרה 55-38.
● שרון ב': אליצור נתניה – בני הרצליה 57-70, מכבי נתניה – בני הרצליה 62-85, מרכז הוד השרון – מכבי רעננה 48-75.
● ת"א א': ברוך תל אביב – בני ברק 42-66, אנדריי ר"ג – הפועל הרצליה 21-71.
● ת"א ב': גלי ראשל"צ – נפשו־נית 35-77, תל כביר – בני יהודה 70-73, אלון חולון – תל כביר 122-59.

● מרכז א': דקל חולון – סלע רא־של"צ 41-80, גבי ת"א – הדר ראשל"צ 58-73, חרוב גבעתיים – גבי ת"א 57-60, חרוב גבעתיים – הדר ראשל"צ 59-70, גבי ת"א – דקל חו־לון 58-69, דקל חולון – הדר ראשל"צ 53-71, גבי ת"א – הדר ראשל"צ 67-62.
● מרכז ב': לוד – נען 57-80, מכבי י־ם – לוד 36-94, נען – מטה יהודה 38-50, מכבי י־ם – מטה יהודה 32-53, יובל י־ם – מכבי י־ם 57-76.
● דרום א': אליצור אשדוד – הפו־על אשדוד 70-75, גבעת ברנר – אלי־צור אשדוד 59-60, מכבי רחובות – אליצור אשדוד 57-91, אליצור אשק־לון – גבעת ברנר 30-58, מכבי רחו־בות – אליצור אשקלון 66-103.
● דרום ב': גת – רביבים 53-88, גת – שער הנגב 44-56, עומר – ערד 43-72, עומר – רביבים 68-85, שער הנגב – עומר 66-68.

הפועל זית שעריהנ (ילדים, דרום ב'), עומדים, מימין: רמי זילברמן (מנהל), יגאל כהנא, אסף ועקנין, יניב עינת, מרסלו זילבמן, שגיא רימשטיין, טל ניב, נדב גולדשטיין, חיים באנו (מאמן). כורעים: עמית שוב, צחי אמותי, אוריאל סיוון, גל ליוזוןן, טל ארז, איתמר טות.

3 נאבקות על הכרטיס ה־6

בליגת הנערים במחוז חיפה ■ נצחון למכבי בדרבי החיפני לילדים ■ גן־שמואל: שוב מעל 100 ■ מי־עמי קלעה פחות מ־10

ילדים

גן שמואל זכתה שנית בנצחון של מעל 100 (על גבעת אולגה 16-107) והפועל מי עמי לא הצליחה לקלוע מעל 10 נקודות (במשחקה האחרון נוצחה בידי מכבי חדרה 5-75). האם ילדי גן שמואל מבוגרים מיריביהם וילדי מי עמי צעירים מדי לליגה זו? – שאלות אלו רק מדגישות מחדש את בעיית הערך הספורטיבי של כמה מהמשחקים בליגה זו.

בדרבי החיפני ניצחה מכבי הר הכרמל את הפועל יגאל 40-98.

● גליל עליון: יסוד המעלה – סא־סא 38-47, כפר בלום – יפתח 28-51, כפר גלעדי – גליל עינות 41-48, חולתא – קרית שמונה 45-58.
● צפון: גוש חיספין – קצרין 40-34, רמת גולן – חצור 31-55, אליצור צפת – איילת השחר 42-51, מחניים – מרום גליל 36-47, ראש פינה – הפו־על צפת 25-56.
● עמק הירדן: טבריה – בני יהודה רמות גולן 41-48, מנחמיה – יבנאל 37-45, טבריה – בני יהודה צאלון 48-49, לביא – בני יהודה רמות גולן 49-57, אשדות יעקב – אפיקים 35-23.
● בית שאן: שדה אליהו – עין חרוד מאוחד 36-42, גבע – מכבי בית שאן 26-81, קיבוץ יזרעאל – תמורת 24-59.
● עמקים: יזרעאל עפולה – קישון יזרעאל 19-60, יזרעאל עפולה – אור־תודוקסים נצרת 19-49.
● מפרץ: אליצור עכו – בני ביא־ליק 17-89, אליצור עכו – צור שלום 28-66, משגב – כפר יאסיף 18-69, קרית מוצקין – צור שלום 59-61.
● חיפה: אליצור ק.אתא – ק.ביאליק 23-74, ק.שמואל – חיים חיפה 46-48, ק.ביאליק – ק.אתא 44-29, ק.ביאליק – בית"ר ק.ביאליק 92-20.
● חדרה: מגל – בנימינה 51-65, ג'ת – מכבי חדרה 28-69.
● שומרון: אליצור נתניה – משמר השרון 40-41, בית יצחק – אליצור שומרון 21-62.
● נתניה: אליצור דרום – צעירי משמר השרון 29-31, הפועל נתניה – רמת הכובש 27-49, קובה נתניה – ארז נתניה 26-62.
● שרון: מרכז רעננה – יחדיו רעננה 24-51, חרוב רעננה – צעירי הרצליה 33-50, שפיים – יחדיו רעננה 44-54, דקל כפ"ס – שמשון כפ"ס 29-43.
● פ"ת: בני צעירי הרצליה – בני ברק 33-85, משה"ב ר"ג – מודיעים 30-44, בני צעירי הרצליה – אריאל 23-56, גבעת שמואל – הפועל פ"ת 47-79.
● דן: רמת אייל – בית"ר ר"ג 19-52, בני הרצליה – מכבי צפון ת"א 30-37, חולון חרוב – מרכז ת"א 40-11.
● ת"א א': בית"ר ת"א – אליצור בת־ים 14-81, הפועל הרצליה – בני יהודה 41-53, ברוש חולון – הפועל ת"א 25-77, מרכז ר"ג – בני יהודה 38-54.
● ת"א ב': צבר ראשל"צ – נרקיס גבעתיים 29-57, הדס חולון – צפון בת־ים 14-59, תמר ראשל"צ – נרקיס נ"צ 31-57.
● שפלה: מכבי יפו – תפוח ק.אונו 42-45, בית"ר ר"ג – אתרוג גבעתיים 46-56, בני ברית – מתנס תל כביר 34-60, אורן חולון – צפון ר"ג 35-47.
● מרכז: צפון רמלה – אליצור ראשל"צ 30-56, נווה דוד רמלה – ק.אונו 28-31, רמת אפעל – נפשונית 51-54.
● שורק: סלע ראשל"צ – רמת אליהו 28-61, גבעת ברנר – סיני רא־של"צ 37-39, רמת אליהו – סיני רא־של"צ 14-32.
● ירושלים: הפועל י־ם – גוש עציון 13-93, אליצור י־ם – מטה יהו־דה 42-50, מכבי י־ם – עוזיאל י־ם 21-70.
● דרום א': אליצור אשדוד – חבל יבנה 36-46, גדרות – אליצור אשדוד 27-44, הפועל אשדוד – חבל יבנה 23-90.
● דרום ב': צפון אשכול – גוש קטיף 8-58, אליצור עזתה – גוש קטיף 40-54, אשכול צפון – אשכול 25-65.
● נגב: ערבה – דימונה 30-33, דימונה – נבטים 45-60, הפועל ב"ש – מכבי ב"ש 28-41, בניש חצרים – עומר 42-62.

בנות

● צפון: גליל תחתון – חוקוק 18-62, דפנה – ראש פינה 23-33, חו־קוק – ראש פינה 21-32, ניר דוד – מעלה אפרים 12-73.
● חיפה: נהריה – מעלה אפרים 6-26, שדות ים – הרי אפרים 9-36, יפעת – עירוני מוצקין 14-73, שדות ים – עין דור 24-37.
● מרכז: מכבי רעננה – גבעת חי־ים 37-40, הוד השרון – רמת חן 26-25.
● דרום: בני יהודה – אליצור רא־של"צ 26-41, בני ברית יפו – תל כביר 17-32. ■

SPALDING ספולדינג
חליפות אימון לילדים 4-16 בלעדי ברשת השקם

מַעֲשֶׂה בְּכוֹכָב

תָּמִיד זֶה הִתְרַחֵשׁ בְּיוֹם שִׁשִּׁי. תָּמִיד לְאַחַר קַבָּלַת הַשַּׁבָּת. תָּמִיד הִתְרַגְּשׁוּת גְּדוֹלָה וְאָז עוֹנֶדֶת נוּרִית הַגַּנֶּנֶת אֶת כּוֹכַב הַזָּהָב לַיֶּלֶד הַמְּאֻשָּׁר.
מַה זֶּה כּוֹכַב הַזָּהָב? זֶה כּוֹכָב שֶׁזּוֹכֶה בּוֹ הַיֶּלֶד הַטּוֹב שֶׁל אוֹתוֹ הַשָּׁבוּעַ, זֶה שֶׁהֲכִי הִשְׁתַּדֵּל, שֶׁעָשָׂה מַעֲשֶׂה חֲבֵרִי טוֹב, אוֹ בְּעֶצֶם, הַיֶּלֶד שֶׁהֲכִי פָּחוֹת רָב, הִרְבִּיץ, הִשְׁתּוֹלֵל. הִנֵּה בַּפַּעַם שֶׁעָבְרָה זָכָה בּוֹ דָּן, וְלִפְנֵי זֶה רוֹנֶן, וְשִׁירְלִי קִבְּלָה כְּבָר פַּעֲמַיִם. אֲבָל עָמִית לֹא קִבֵּל שׁוּם כּוֹכָב. אַף פַּעַם לֹא. נָכוֹן שֶׁהַרְבֵּה יְלָדִים אֲחֵרִים עֲדַיִן לֹא קִבְּלוּ כּוֹכָב, אֲבָל עָמִית כָּל כָּךְ רָצָה. כָּל כָּךְ הִשְׁתַּדֵּל, אוֹ לְפָחוֹת חָשַׁב שֶׁהוּא מִשְׁתַּדֵּל. כָּל פַּעַם הֶחְלִיט שֶׁהִנֵּה הַשָּׁבוּעַ זֶה יִהְיֶה בְּסֵדֶר, הַפַּעַם הוּא יַצְלִיחַ, אֲבָל אָז פִּתְאֹם לֹא הִתְאַפֵּק וּמָשַׁךְ חָזָק בְּצַמָּה שֶׁל רִינַת. רִינַת בָּכְתָה, אוּף, אֵיךְ שֶׁהִיא בָּכְתָה, וְהַכּוֹכָב הָלַךְ. פַּעַם אַחֶרֶת כְּשֶׁהִרְגִּישׁ שֶׁהִנֵּה הִנֵּה הַכּוֹכָב כְּבָר קָרוֹב אֵלָיו, הוּא שָׁפַךְ דְּלִי מָלֵא חוֹל עַל הָרָאשִׁים שֶׁל יוּבַל וְעָמִיר. זֶה הִגִּיעַ לָהֶם, חָשַׁב עָמִית, כִּי לֹא הִסְכִּימוּ לְשַׁתֵּף אוֹתוֹ בַּמִּשְׂחָק, אֲבָל נוּרִית חָשְׁבָה אַחֶרֶת, הִיא אֲפִלּוּ כָּעֲסָה מְאֹד, וְכָךְ שׁוּב הִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ הַכּוֹכָב. אֲבָל עָמִית לֹא הִתְיָאֵשׁ. הוּא הֶחְלִיט לְנַסּוֹת שׁוּב. יוֹם רִאשׁוֹן עָבַר בְּשָׁלוֹם. בְּיוֹם שֵׁנִי הוּא עָזַר לְנוּרִית לְנַקּוֹת אֶת הַשֻּׁלְחָנוֹת לְאַחַר הָאֹכֶל. בְּיוֹם שְׁלִישִׁי הִצְלִיחַ לֹא לְהַכּוֹת אֶת אֵיתָן לַמְרוֹת שֶׁמְּאֹד רָצָה. בְּיוֹם רְבִיעִי הוּא הִצִּיעַ לְדָלִית חֲצִי תַּפּוּחַ כַּאֲשֶׁר הִיא שָׁכְחָה אֶת תִּיק הָאֹכֶל שֶׁלָּהּ. יוֹם חֲמִישִׁי עָבַר בְּשָׁלוֹם, וְעָמִית חָשַׁב בְּלִבּוֹ: הִנֵּה, הִצְלַחְתִּי, מָחָר

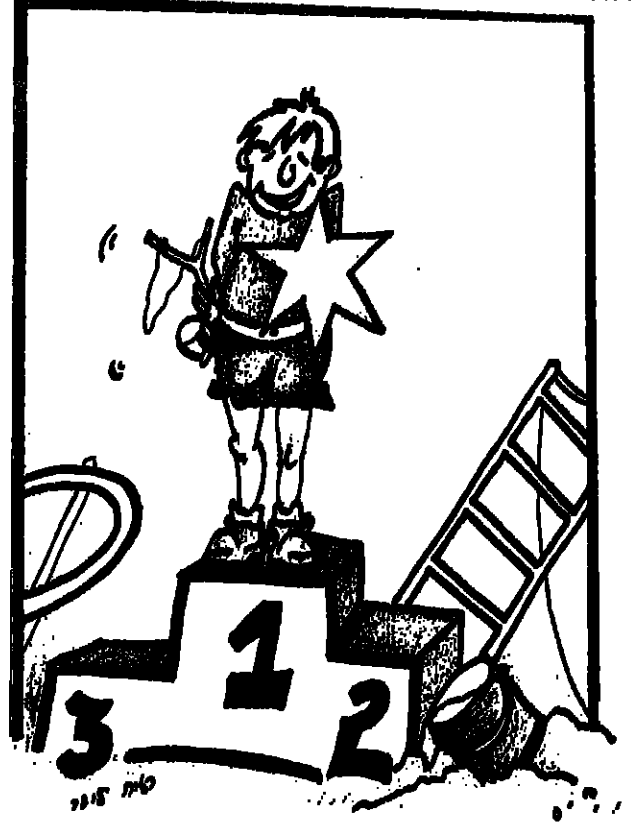

איור: רעיה לידר

אֶזְכֶּה בְּכוֹכָב.
הִגִּיעַ יוֹם שִׁשִּׁי וְאָז אֵרַע דָּבָר. זֶה קָרָה בֶּחָצֵר. הוּא עָמַד לְטַפֵּס עַל הַסֻּלָּם כְּדֵי לְהַחְלִיק בַּמַּגְלֵשָׁה, וּפִתְאֹם הוֹפִיעַ שַׁי. "אֲנִי רִאשׁוֹן, אֲנִי רִאשׁוֹן" צָעַק וְדָחַף הַצִּדָּה אֶת עָמִית. עָמִית אִבֵּד אֶת שִׁוּוּי מִשְׁקָלוֹ וְנָפַל, אֲבָל תּוֹךְ שְׁנִיָּה קָם עַל רַגְלָיו וְהָיָה מְרֻגָּז: "אֲנִי תָּפַסְתִּי, אֲנִי תָּפַסְתִּי ... אַתָּה לֹא רִאשׁוֹן, אֲנִי רִאשׁוֹן" צָעַק וְהִתְנַפֵּל עַל שַׁי, וּמָשַׁךְ אוֹתוֹ מֵהַסֻּלָּם וְהִפִּיל אוֹתוֹ אַרְצָה. שַׁי פָּרַץ בִּבְכִי.
אוֹתוֹ רֶגַע הוֹפִיעָה נוּרִית הַגַּנֶּנֶת.
"מָה מִתְרַחֵשׁ פֹּה, יְלָדִים?" שָׁאֲלָה בְּקוֹל חָמוּר.
"הוּא הִפִּיל אוֹתִי ... הוּא הִפִּיל אוֹתִי ..." יִבֵּב שַׁי.
נוּרִית פָּנְתָה אֶל עָמִית אַךְ הוּא לֹא אָמַר דָּבָר. פָּנָיו אָדְמוּ וְלִבּוֹ דָּפַק חָזָק. הוּא חָשַׁב אֲנִי לֹא אָשֵׁם. שַׁי הִתְחִיל אִתִּי אֲבָל הִיא לֹא רָאֲתָה וְלֹא תַּאֲמִין. וְאִמָּא תָּמִיד אוֹמֶרֶת שֶׁאִם מַתְחִילִים אִתִּי אָז צָרִיךְ לְהַחֲזִיר... הִיא לֹא תַּאֲמִין... תָּמִיד חוֹשְׁבִים שֶׁאֲנִי יֶלֶד רַע... זֶה לֹא צוֹדֵק... וְהַכּוֹכָב... אֲבָל עָמִית לֹא אָמַר דָּבָר. הוּא עָמַד בְּשֶׁקֶט וְרַק שְׁתֵּי דְּמָעוֹת גְּדוֹלוֹת זָלְגוּ מֵעֵינָיו.
הִנֵּה הִסְתַּיְּמָה קַבָּלַת הַשַּׁבָּת, וְנוּרִית שָׁאֲלָה אֶת כָּל הַיְלָדִים:
"לְמִי אַתֶּם חוֹשְׁבִים מַגִּיעַ כּוֹכַב הַזָּהָב הַשָּׁבוּעַ?"
וּבַגַּן דְּמָמָה. כָּל הַיְלָדִים מַקְשִׁיבִים קֶשֶׁב רַב. נוּרִית מַמְשִׁיכָה:
"יְלָדִים, הַשָּׁבוּעַ זֶהוּ כּוֹכָב מְיֻחָד. יְקַבֵּל אוֹתוֹ יֶלֶד שֶׁכָּל הַשָּׁבוּעַ הִתְנַהֵג יָפֶה, וּבְסִיּוּמוֹ עָשָׂה מַעֲשֶׂה יוֹצֵא דֹּפֶן. הוּא לֹא הִלְשִׁין עַל חָבֵר לַמְרוֹת שֶׁכִּמְעַט נֶעֱנַשׁ בִּמְקוֹמוֹ. הַשָּׁבוּעַ יְקַבֵּל אֶת כּוֹכַב הַזָּהָב עָמִית, כִּי זֶה בֶּאֱמֶת מַגִּיעַ לוֹ."
נוּרִית הִצְמִידָה אֶת הַכּוֹכָב עַל דַּשׁ חֻלְצָתוֹ שֶׁל עָמִית.
וְעָמִית – עֵינָיו מְלֵאוֹת דְּמָעוֹת אֲשֶׁר וּמַחְשָׁבוֹת מִתְרוֹצְצוֹת בְּרֹאשׁוֹ – הִיא רָאֲתָה... הִיא יָדְעָה... בְּכָל זֹאת יֵשׁ צֶדֶק... וְאוּלַי, אוּלַי זֶה חָשׁוּב יוֹתֵר אֲפִלּוּ מֵהַכּוֹכָב.

חַוָּה חַבּוּשִׁי

גבע חובב טבע

הארבה

ארבה

בְּאַגַּף לְהַגָּנַת הַצּוֹמֵחַ בְּמִשְׂרַד הַחַקְלָאוּת הֻכְרַז מַצַּב הָכֵן. כַּמֻּיּוֹת גְּדוֹלוֹת שֶׁל חָמְרֵי רִסּוּס רְעִילִים הוּכְנוּ בַּמַּחְסָנִים. מְכוֹנוֹת רִסּוּס מְשֻׁכְלָלוֹת מַמְתִּינוֹת בַּמּוּסָכִים וּמְטוֹסֵי רִסּוּס גַּם הֵם הֻכְנְסוּ לְכוֹנְנוּת.
הַאִם הָאַרְבֶּה כָּל כָּךְ מְסֻכָּן? בְּסַךְ הַכֹּל הוּא חֲרָק־חָגָב מְנַתֵּר בִּצְעִירוּתוֹ וּמְעוֹפֵף בְּבַגְרוּתוֹ. אֵיזֶה נֵזֶק יְכוֹלִים חֲגָבִים קְטַנִּים לְעוֹלֵל? הָאַרְבֶּה הַבּוֹדֵד – חָגָב תָּמוּד וְזָרִיז שֶׁאֵינוֹ מַזִּיק. אַךְ הַנֵּזֶק שֶׁלַּהֲקַת אַרְבֶּה מְסֻגֶּלֶת לְבַצֵּעַ הוּא עָצוּם וָרַב. הָאַרְבֶּה נוֹחֵת עַל גַּן־יָרָק אוֹ שָׂדֶה, חֲגָבִים נִתְלִים עַל צְמָחִים אוֹ עֵצִים וְנוֹגְסִים בַּמַּלְתָּעוֹת הַזְּעִירוֹת עָלִים, גִּבְעוֹלִים וְגַם עֲנָפִים. תּוֹךְ דַּקּוֹת מְעַטּוֹת נֶעֱלָמִים הַצְּמָחִים בְּגַן־הַיָּרָק וְהָעֵצִים בַּמַּטָּע נוֹתָרִים קֵרְחִים וּבְלִי קְלִפָּה – לְנֶגֶד עֵינֵי הַצּוֹפֶה מִתְרַחֵשׁ אָסוֹן טֶבַע. לָכֵן נִזְעֲקוּ הַחַקְלָאִים וְאַנְשֵׁי הֲגַנַּת הַצּוֹמֵחַ לִהְיוֹת מוּכָנִים לְהַכּוֹת מַכָּה נֶגֶד אֶת לַהֲקוֹת הָאַרְבֶּה הַפּוֹלְשׁוֹת.
שָׁנָה אַחֲרֵי שָׁנָה נִמְצָאִים חַגָּבֵי הָאַרְבֶּה בְּמִדְבְּרִיּוֹת אַפְרִיקָה. הַחֲגָבִים חַיִּים בִּבְדִידוּת וְאֵינָם נִרְאִים עַל פְּנֵי הַשֶּׁטַח. אַךְ כְּשֶׁמּוֹפִיעִים תְּנָאִים מְיֻחָדִים וְטוֹבִים – הָאַרְבֶּה מִתְרַבָּה. הַבּוֹדְדִים מִתְרַבִּים לְמִילְיוֹנִים רַבִּים. אֵלֶּה מִתְלַהֲקִים לִלְהָקוֹת.

הַחֲגָבִים מְחַסְּלִים אֶת מְעַט הַיָּרָק בְּמוֹלַדְתָּם. הֵם מִתְרוֹמְמִים רְעֵבִים בְּמָעוֹף וְהָרוּחַ הִיא הַמַּעֲבִירָה אוֹתָם לְמֶרְחַקִּים. עַנְנֵי הָאַרְבֶּה נִשָּׂאִים בָּרוּחַ וְאִם הִיא מוֹבִילָה לְעֵבֶר אַרְצֵנוּ – מַכַּת הָאַרְבֶּה נוֹפֶלֶת עָלֵינוּ. כַּאֲשֶׁר הָרוּחַ נוֹשֶׁבֶת אֶל הַיָּם, הָאַרְבֶּה מוֹעֵף אֶל הַיָּם.
הָרִבּוּי – נְקֵבוֹת הָאַרְבֶּה תּוֹקְעוֹת קָצָה בִּטְנָן לְתוֹךְ חוֹל לַח, מְטִילוֹת בֵּיצִים וּמֵהֶן בּוֹקְעִים הַזַּחְלִים – חֲגָבִים צְהֻבִּים, קְטַנִּים וּמְנַתְּרִים. גַּם הֵם גּוֹרְמִים נְזָקִים עֲצוּמִים. הָאַרְבֶּה נִקְבַּע כְּמַאֲכָל כָּשֵׁר וִיהוּדֵי תֵּימָן נָהֲגוּ לִצְלוֹת אֶת הֶחָגָב וְלֵהָנוֹת מֵהַמַּעֲדָן.

עָמוֹס בָּר

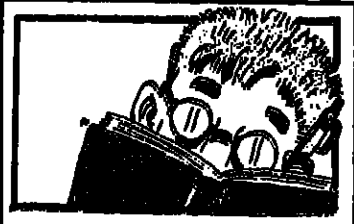

קוראים
הַצֶּבַע הֲכִי יָפֶה בָּעוֹלָם
כָּתַב וְצִיֵּר פָּאוּל קוֹר
הוֹצָאַת "דְּבִיר"

הִתְרַגְּשׁוּת רַבָּה בְּמַמְלֶכֶת הַצְּבָעִים. כְּמוֹ בְּגַן שֶׁל רִיוֹנָה כֻּלָּם יָשְׁבוּ לִשְׁעַת רִכּוּז, נִרְגָּשִׁים וְנִרְעָשִׁים – מִי הַצֶּבַע הַיָּפֶה בְּיוֹתֵר מִבֵּין כָּל צִבְעֵי הַקֶּשֶׁת?
הֵם בָּחֲרוּ בַּצֶּבַע הַשָּׁחֹר לָשֶׁבֶת בָּרֹאשׁ, כִּי רַק לוֹ מַתְאִימִים בִּגְדֵי שׁוֹפֵט שְׁחֹרִים וּרְצִינִיִּים. עָלָיו הֻטְּלָה הַמְּשִׂימָה הַכְּבֵדָה לִבְחֹר בַּצֶּבַע הֲכִי צִבְעוֹנִי.
כָּל צֶבַע קָם מִמְּקוֹמוֹ וְהִמְלִיץ עַל עַצְמוֹ וְעַל מַעֲלוֹתָיו. כָּךְ עָשׂוּ הָאָדֹם, הַצָּהֹב, הַכָּחֹל, הַיָּרֹק, הַכָּתֹם וְגַם הַלָּבָן, הַחוּם, הַוָּרֹד, הַסָּגֹל וַאֲפִלּוּ הָאָפֹר.
הַצֶּבַע הַשָּׁחֹר שָׁמַע אֶת כֻּלָּם בְּרֹב קֶשֶׁב, פָּנָיו לֹא הִסְגִּירוּ אֶת סוֹדוֹ. רַק לְבַסּוֹף הוּא הִמְהֵם בְּקוֹל עָמֹק:
"כֻּלְּכֶם נֶהְדָּרִים, אַחַי, כֻּלְּכֶם בְּיַחַד יָפִים".
וּמִי אֲנַחְנוּ שֶׁנִּתְנַגֵּד?
סוֹף מַעֲשֶׂה: "כָּבְתָה הֲתָם לוֹ הַוִּכּוּחַ, הַצְּבָעִים שָׁכְבוּ לָנוּחַ וְחָלְמוּ חֲלוֹם מַרְהִיב בְּלִי פְּרָסִים וּבְלִי שׁוּם רִיב".
סֵפֶר מַקְסִים עִם סִפּוּר חָבִיב וְאִיּוּרִים מְאִירֵי עֵינַיִם טוֹב לְכָל מִי שֶׁלֹּא זוֹכֵר בְּדִיּוּק מָה אָדֹם וּמָה יָרֹק.

בֵּן פּוֹרַת

כּוֹכַב־טֶלֶוִיזְיָה

בִּשְׁנַת 1965 נִמְלַט מִגַּן הַחַיּוֹת שֶׁל לוֹנְדוֹן נֶשֶׁר זָהוּב בְּשֵׁם "גוֹלְדִי". בְּעֵת הַמִּרְדָּף אַחֲרָיו נִרְאָה "גוֹלְדִי" בְּכָל אַחֲרֵי הַתַּיָּרוּת הַמְפֻרְסָמִים שֶׁל הָעִיר, מֵרִיגֶ'נְט־פַּארְק הַמְּפֹאָר וְעַד לְמִגְרְשֵׁי־הַקְּרִיקֶט.
הוּא גַּם צָץ בְּמִצְפֵּה־הַכּוֹכָבִים הַלּוֹנְדוֹנִי וּבָאָקָדֶמְיָה הַמַּלְכוּתִית לְמוּסִיקָה. בְּמַהֲלַךְ "טִיּוּלָיו" זָכָה "גוֹלְדִי" לְכוֹתָרוֹת בָּעִתּוֹנִים, וְאַף נִרְאָה עַל מָסַכֵּי־הַטֶּלֶוִיזְיָה יוֹתֵר מִמֵּאָה פְּעָמִים! אָכֵן, כּוֹכַב־טֶלֶוִיזְיָה אֲמִיתִּי!

רוני לרנר

מְצְעַד הַפְּרָחִים בְּפַּסָדִינָה

הבית סהאגדה "עמי ותמי" כולו עשוי פרחים.

כָּל צִבְעֵי הַקֶּשֶׁת לֹא יַסְפִּיקוּ לְתָאֵר אֶת שֶׁלַל גְּוָנֵי הַפְּרָחִים הַמַּרְהִיבִים שֶׁחָלְפוּ עַל פָּנַי בְּ"מִצְעַד הַפְּרָחִים" הַמְפֻרְסָם שֶׁבָּעִיר פַּסָדִינָה בְּארה"ב.
לְיוֹם זֶה, הָרִאשׁוֹן בְּיָנוּאָר שֶׁל כָּל שָׁנָה חֲדָשָׁה, הָאֲמֵרִיקָאִים מְחַכִּים בְּקֹצֶר רוּחַ בְּמֶשֶׁךְ שָׁנָה שְׁלֵמָה. הַשָּׁנָה גַּם אֲנִי רָאִיתִי וְהִתְפַּעַלְתִּי. קָהָל שֶׁל לְמַעְלָה מִמִּילְיוֹן אֲנָשִׁים צָפָה בְּאַחַת הַהַצָּגוֹת הַיָּפוֹת בְּיוֹתֵר בְּתֵבֵל. שְׁלֹשָׁה יָמִים לִפְנֵי הַמִּצְעָד כְּבָר הֵחֵלּוּ תַּחֲנוֹת הַטֶּלֶוִיזְיָה לְהַרְאוֹת אֶת מֵאוֹת אַלְפֵי הָאֲנָשִׁים שֶׁהִתְקַבְּצוּ לְאֹרֶךְ מַסְלוּל הַמִּצְעָד כְּשֶׁהֵם מְבִיאִים אִתָּם מִטּוֹת, כִּסְאוֹת,

רחוב סומסום עשוי כולו מפרחים וקליפות של עצים.

סַפּוֹת, מִזְרָנִים וְכָרִסְאוֹת, אוֹכְלִים וִישֵׁנִים בָּרְחוֹב וּמְחַכִּים לַקֶּסֶם הַגָּדוֹל. וְהִנֵּה הַיּוֹם הַנִּכְסָף הִגִּיעַ וּבְשָׁעָה תֵּשַׁע בַּבֹּקֶר מַתְחִיל הַמִּצְעָד. מֵרָחוֹק זֶה נִרְאֶה כְּמוֹ תֵּאַטְרוֹן בֻּבּוֹת נַיָּד. דְּמֻיּוֹת שׁוֹנוֹת בַּתֵּאַטְרוֹן הַזֶּה שֶׁבְּנוּיֵי מִקְטָעֵי הַצָּגוֹת מְפֻרְסָמוֹת כְּמוֹ עַמִּי וְתָמִי בְּבֵית הַשּׁוֹקוֹלָד, הָעַרְפָּד הַמְכֹעָר, רְחוֹב סוּמְסוּם, וּדְרָקוֹנִים שׁוֹנִים שֶׁעָשָׁן עוֹלֶה מִפִּיהֶם וְשֶׁיָּצְאוּ יָשָׁר מִסִּפְרֵי הָאַגָּדוֹת. כָּל הַדְּמֻיּוֹת עֲשׂוּיוֹת מִמִּילְיוֹנֵי פְּרָחִים סַסְגּוֹנִיִּים כְּשֶׁהֵם צְמוּדִים זֶה לָזֶה וְיוֹצְרִים שְׁטָחִים עֲצוּמִים שֶׁל פְּרָחִים כְּשֶׁכָּל קֶטַע מֵהַהַצָּגָה מֻצָּג עַל גַּבֵּי בָּמָה הַנָּעָה עַל גַּלְגַּלִּים וְנִגְרֶרֶת ע"י טְרַקְטוֹר מְכֻסֶּה בִּפְרָחִים.
חֲבָרוֹת רַבּוֹת בְּאָמֵרִיקָה מְזַמְּנוֹת בָּמוֹת פְּרָחִים הַמְשַׁמְּשׁוֹת לָהֶן כְּפִרְסֹמֶת. כָּל חֶבְרָה רוֹצָה לְהִתְחָרוֹת בָּאַחֶרֶת, וּכְכָל שֶׁהַתַּחֲרוּת גְּדֵלָה, כֵּן גְּדֵלִים סְכוּמֵי הַכֶּסֶף הַמֻּשְׁקָעִים וְיַחַד עִם זֶה עוֹלֶה יָפְיָן שֶׁל הַדְּמֻיּוֹת עַל הַבָּמוֹת. אַרְבָּעָה חֳדָשִׁים נִמְשָׁכוֹת הַהֲכָנוֹת, וְשִׁשָּׁה יָמִים לִפְנֵי הַתַּהֲלוּכָה הַגְּדוֹלָה מַתְחִיל שְׁבוּעַ הַפְּרָחִים, שֶׁנַּעֲשָׂה כֻּלּוֹ בְּהִתְנַדְּבוּת ע"י אַנְשֵׁי הָעִיר פַּסָדִינָה.

דרקונים עשויים מפרחים.

שְׁלֹשֶׁת אֲלָפִים אִישׁ שֶׁמִּתְחַלְּפִים בְּמִשְׁמָרוֹת עוֹבְדִים עֶשְׂרִים וְאַרְבַּע שָׁעוֹת בִּימָמָה כְּדֵי לְחַבֵּר פֶּרַח לְפֶרַח וּלְהַשְׁלִים אֶת הַמְּלָאכָה.
הַפְּרָחִים מַגִּיעִים בְּמֵיכָלִים גְּדוֹלִים וּמְיֻחָדִים הַשּׁוֹמְרִים עַל טְרִיּוּתָם. לְאַחַר שֶׁשֶּׁפַע הַפְּרָחִים בְּתוֹךְ שֶׁלֶד בַּרְזֶל, מְקַבֵּל כָּל פֶּרַח בִּנְפָרָד אֶת הַטִּפּוּל הַפְּרָטִי שֶׁלּוֹ. פְּרָחִים, הַטּוֹבְלִים בְּתוֹךְ מַבְחֵנוֹת מַיִם כְּדֵי לְהִשָּׁמֵר עַד לְסוֹף הַמַּסָּע, וַאֲחֵרִים עוֹבְרִים חֲנִיטָה כְּשֶׁעֲלֵיהֶם שַׁעֲוָה. פְּרָחִים אֲחֵרִים מַגִּיעִים מְיֻבָּשִׁים.
הַכֹּל לְפִי הַצֹּרֶךְ וְתַחַת עֵינָם הַפְּקוּחָה שֶׁל מֻמְחִים בְּתוֹרַת הַפְּרָחִים. מִלְּבַד הַפְּרָחִים מִשְׁתַּמְּשִׁים גַּם בִּקְלִפּוֹת שֶׁל עֵצִים וְעָלִים מֵאַלְפֵי סוּגִים וְכָךְ מִתְקַבְּלוֹת הַבָּמוֹת עֲטוּרוֹת הַפְּרָחִים.
כְּשֶׁעָזַבְתִּי אֶת פַּסָדִינָה רֹאשִׁי הָיָה סְחַרְחַר מֵרֵיחָם הַמְשַׁכֵּר שֶׁל מִלְיוֹנֵי הַפְּרָחִים.

שמואל אוליצקי

ביומולדת מותר להתלכלך

הורים אמריקנים מוכנים לעשות הרבה בשביל הילדות והילדים שלהם. בעיקר להוציא הרבה כסף כדי שיהנו.
זאת־אומרת, שגם ההורים יהנו וגם הילדים. וזה לא תמיד הולך ביחד. לדוגמה, הורים אמריקנים לא אוהבים שהילדים יביאו הרבה חברים הביתה, כי אז יש בלגן. אז מה עושים כשיש יומולדת?
מה עושים? זוכרים שבאמריקה הכסף יענה על הכל. אבל לא תוכמה להזמין את כל הכיתה לקרקס או ללונה־פרק, כי זה יש לילדים גם בלי יומולדת. וכך נולד החידוש: יומולדת יצירתי. אולי נשמע משעמם ומזכיר את השיעור למלאכה, אבל הילדים האמריקנים כבר יודעים: ביומולדת כזה מותר להתלכלך ולהרעיש. יש ממתקים בשפע ובסוף לוקחים הביתה את היצירה.

כך היה ביומולדת יצירתי שראיתי אצל מרים, בעיירה בארצות הברית, שבה גרים הרבה אנשים אמידים. מרים היא קרמיקאית ויש לה בית־מלאכה שבו היא מקיימת גם קורסים לעבודות קרמיקה לילדים ולמבוגרים. בימי סוף השבוע הארוך (בארצות הברית יש שבוע עבודה של חמישה ימים) מרים עורכת שם ימי הולדת.
תמורת 7 דולרים לילד (כ־11 שקל), מזמינים אירוח ותוכנית. המחיר כולל כיבוד קל, שתיה ועוגת יומולדת. גם מכחולים, צבעים ותלוקים כדי לא ללכלך את הבגדים כלולים במחיר. תמורת צעצועי חימר לא צבועים משלמים המזמינים כשני דולרים נוספים על כל פריט - חיות, כלים, בובות וכדומה.
בשעה היעודה, הגיעו למגרש החניה כעשרים מכוניות. בהן הביאו ההורים את ילדיהם המוזמנים. להורים נאמר שיבואו לאסוף אותם בעוד שעה וחצי. הילדים והילדות קיבלו חלוקים וצהלו משימחה כששמעו שמותר להתלכלך. על השולחנות פוזרו מכחולים וצבעים וכל ילד בחר פריט לצביעה. כחצי שעה נמשכה מלאכת הצביעה ואז הוכנסו הצעצועים לתנור־ייבוש. שעה שהילדים רחצו ידיים ופשטו חלוקים, העוזרות של מרים ערכו את השולחנות.
התחיל יומולדת שגרתי, עם שירים, משחקים ולילה. לא הרגישו שכבר עברה שעה וחצי. כל ילד וילדה קיבלו למזכרת את הצעצוע שהתייבש בינתיים ויצאו למגרש החניה הצמוד, שם כבר חיכו הוריהם. גם הילדה שחגגה יומולדת חזרה הביתה, ולא שמעה דיבורים כמו "אוף, איזה לכלוך ואיזה בלגן השאירו החברים שלך!"

ואתם, האם הייתם רוצים יומולדת כזה?

תהילה עופר

קרטיס

מאת: ד"י בילנסליקרטיס

אזהרה – משרד הבריאות קובע כי העישון מזיק לבריאו